

Neuvostoliitto ei vielä ole valmis sodankäyntiin

Länsi-Saksan puolustusministeriä odotetaan "epäviralliselle" pikavierailulle Washingtoniin; Jatkua elintarvikkeiden puute kom-maiden pulmana

WASHINGTON — Senaattori Hubert H. Humphrey kuvasi Neuvostoliiton pääministeri Khrushchevin uhkauksia Berliinistä toimenpiteeksi, jolla yritetään hämätä se valtava elintarvikkeiden vajaus, joka vallitsee Khrushchevin horjussa "imperiუმissa."

Nälkä on se syy minkä vuoksi "Mr. Khrushchev ei ole Berliiniin kriisissä vielä valmis menemään sotaan. Sillä se vaivaa kommunisti-Kiinaa, Itä-Saksaa, Puolaa ja itseään Neuvostoliittoa", jatkoi senaattori Humphrey.

Tämä minnesotalainen demokraattien edustajaanoi perustelevalsa tietonsa ja mielipiteensä niiden keskustelujen tuloksien, joita hän kävi kommunisti-samin kuin lännen johtajien sekä yksityisten kansainvälisten liikkeiden kanssa hänen tekemillään vierailuilla Geneveen ja Berliiniin. Senaattori Humphrey palasi elien Washingtoniin ja piti siellä lehdistölle tiedotustilaisuuden.

Eräissä toisessa tiedotustilaisuudessa jonka republikaaniset kongressmiehet olivat järjestäneet arvosteli edustaja Charles A. Halleck (Ind.) niitä ehdotuksia, joita on tehty eräiden joukko-osastojen aktiivipalveluun kutsun johtoa.

L-Saksan puolustusministeri vierailulle

Länsi-Saksan puolustusministeriä, Franz Josef Straussia odotetaan tänne saapuvaksi. Neuvottelut tulevat mahdollisesti koskemaan Berliinin tilannetta ja yleistä Atlantin liittoutuneiden valmistua. Hänen vierailunsa suostui kahteen päivään ja sitä nimitetään "epäviralliseksi vierailuksi".

Herr Straussilla on tapaamisot sovittu valtioliittien Dean Ruskin ja puolustusministeri Robert McNamaren sekä eräiden toisten viranomaisten kanssa. Berliinistä käytyä Neuvostoliiton liisiksi hänen uskotaan neuvottelevan myös amerikkalaisten aseiden hankkimisesta Länsi-Saksan puolustusvoimille.

Mr. Rusk on tällä välin neuvotellut Englannin ja Ranskan suurlähettiläiden kanssa ja jota neuvotteluja valtiodepartementin viranomaiset nimittävät

Suuren maailman kuulumisia

WASHINGTON — The Public Health Service ilmoittaa polio taudin huomattavasti vähenneen Yhdysvalloissa kuluvan vuoden aikana. Tähän mennessä on ilmaantunut kaikkiaan 237 polio tapaus, mikä on pienin määrä vuoden 1955 jälkeen, jolloin Salk rokotusaine otettiin käyttöön. Viime vuonna samaan aikaan oli 469 ja 1,026 vuonna 1959.

MANILA — Seitsemän henkilöä sai surmansa ja 18 loukaantui, kun bussi syöksyi syvään rotkoon pohjois-Luzonissa. Kylläisistä olivat varustaneet matkustajien rahat ja kaiken arvokkaan bussista, ilmoitetaan Filippiinien uutistoimiston taholta.

JAKARTA — Uutistoimiston lähettämän tiedon mukaan Indonesian presidentti Sukarno harkitsee saapua edustajiansa joka jana YK:n yleiskokoukseen, joka alkaa New Yorkissa ensi syyskuussa.

LONTOO — Englannilla on myytävänä viisi ylijäämävarastossa olevaa lentokoneiden tukilaavaa, mutta kukaan ei näy sellaisia tarvitsevan, koska ostajia ei ole ilmaantunut. Alukset ovat 13,190 —15,700 tonnin painoisia. Kaikesta päättään myytävä siltä, että ne joudutaan romuttamaan.

ROOMA — Erikoisvartiointi on saatettu voimaan Italian pohjoisosassa kansainvälisen rautatieliikenteen turvaamiseksi, kun viimeaikoina terroristit ovat suorittaneet räjähdysjä. Vartiointi on myös asetettu Itävallan lähestyvän ja konsulaattien virastojen suojelemiseksi. Italialaiset syyttävät itävaltalaisen kiihoittaneen väkivaltaisuuksiin.

KAIRO — Arabialaiset johtajat harkitsevat esitystä, että englantilaiset joukot korvataan YK:n asejoukoilla Kuwaitissa. Yhdistyneillä kansakunnilla on joukkoja Gazan kaistaleella. Nsde mahdollisesti neuvottelee asiasta sheikki Jabir Al Ahmadin ja Al Sabahin kanssa.

LISBON — Portugalista ilmoitetaan, että portugalilaisen laivan räjähdysten kuolinuhrien luku on noussut 259. Save niminen laiva ajautui hiekkasärkälle sunnuntaina, josta seurasi hirvää räjähdys ja tulipalo.

WASHINGTON — The Public Health Service ilmoittaa poliojaisossa kansainvälisen rautatieliikenteen turvaamiseksi, kun viime

NEW YORK — Naisten kuukausijulkaisun McCall's'in painos on 7.2 miljoonaa kappaletta, mutta se ei vielä kustantajan mielipiteen mukaan riitä, sillä erikoistoimenpiteisiin on ryhdytty tilaajamäärän korottamisesta kahdeksaan miljoonaan.

LAS VEGAS — Lännellä on riehunut suuri metsäpalo, jossa yksistään Sierra Nevada Mountanilla, Californiassa, on palanut metsää 65,000 eekkeriä. Kaksi kylvää on joutunut tulen uhriksi ja tähän mennessä useita henkilöitä on kuollut palon johdosta.

PARIISI — Noin 4,000 poliisia asetettiin pitämään huolta siitä, ettei Ranskan farmarien mielenosoituksessa tapahtuisi mella-koita. Farmarit kokoonoutuivat asettamaan vastalauseen hallituksen nykyistä farmiohjelmasta vastaan.

QUATEMALA — Presidentti Miguel Ydigoras julisti sotajain voimaan ja kielsi kaiken poliittisen toiminnan. Toimenpide joutui viime keskiviikkona ilmi tulleen vallankumoussuunnitelman takia.

HARTFORD, Conn. — Peter Petrillo, New Haven rautatie-yhtiön portinvartija, menetti \$17,800 ja tekojalkansa varkaalle. Petrillo oli säilyttänyt rahansa tekojalan sisällä, kun hän ei luottanut pankkeihin. Varas vei tekojalan rahoineen päivineen.

Liian kalliit juhlapäivälliset

WASHINGTON — Presidenttiä ja Mrs. Kennedyn on arvosteltu, että heidän Pakistanin presidentin, marsalkka Aybin kunniaksi pitämä päivällisjuhla oli "liian komea ja kallis demokraattiselle maalle".

Lehdistösihteeri Pierre Salinger vastasi, että "ehdottomasti ei". Erikoistarkkivat juhlaa varten oli saatu lahjoituksina yksityisiltä henkilöiltä ja liikkeiltä. Hän ilmoitti toimenpiteen tarkoituksena olleen tarjota juhlapäivällisillä "maan parasta ruokaa". Ja jokainen siellä ollut keuhki sitä "ennistyneeksi tilaisuudeksi".

Päivällisen aiheuttamat kulut maksoi valtiodepartementti sen edustusrahoista, lukuunottamatta niitä erikoistarkkivat, jotka saatiin lahjoituksina. Valtiodepartementin edustaja sanoi olevan melko vaikeata nopeasti esittää lukuja menoista joita juhlapäivällinen aiheutti. Eikä se myöskään olisi kohtuulista juhlan vierasta, presidentti Ayubia kohtaan. Presidentin lehdistösihteeri kumosi myös ne tiedot, että tämä Mount Vernonissa pidetty juhlapäivällinen olisi ollut paljon kalliimpi kuin ne, jotka tavallisesti pidetään Valkoisessa talossa.

Mrs. Kennedyn suunnitelmiin kuuluvaa tulevissa asettua yhteyteen eräiden kansalaisten kanssa, joita voitaisiin heidän avustamina tarjota parasta mitä maamme sinikin kykenee.

Presidentin ja Mrs. Kennedyn nyt saama arvostelu oli ensimmäisiä, joita heiltä on tämänlaisista asioista arvosteltu. Monet heidän edeltäjistään alkaen George Washingtonista joutui samantyyppisen huomion kohteeksi.

Idea juhlan erikoisuuteen oli lähtöisin Mrs. Kennedyltä, joka Ranskan matkan yhteydessä tottesi tavan miten ranskalaiset osoittivat kansakuntansa arvokkuutta. Saavuttuaan kotiin hän tottesi, että Mount Vernon olisi sen tyylisen juhlien piton sopivin. Se sijaitsee noin tunnin kestävä venematkan päässä Washingtonista, Juhlavieraat kuljettiin sinne neljällä moottoriturbiinilla pitkin Potomac jokea.

Varsinaisia juhlapäivällisen emäntinä toimivat Mount Vernon Ladies Ass. of the Union jäsenet. Mainittu yhdistys omistaa kiinteistön ja huolehtii sen ja ympäristön huolenpidosta.

Ennen päivällistä presidentti seurueineen vastaanotti pienen joukko-osaston paraatin. Sotilaset olivat puettuna vanhaaikaisiin koristeellisiin ja värikkäisiin sotilaspukiin.

Itä-saksalaisia poistuu edelleen kom. ihannemaasta

BERLIINI — Huolimatta Länsi-Berliinin kriisistä, pakolaisten luku Itä-Saksasta Länsi-Berliiniin jatkuu melkein ennustamäärin. Yksistään viime lauantaina marsi 2,600 henkilöä rajan yli Länsi-Berliinin puolelle.

Viranomaisilla on ollut vaikeuksia järjestää asutussuojia kaikille pakolaisille, joten on täytynyt avata joksikemättömiä asutokamppeja vastatulleita varten.

Itä-Saksan kommunistihallitus on asettanut uusia kiristysmääräyksiä niille työläisille varten, jotka käyvät työssä Länsi-Berliinin puolella. Heiltä on kielletty oikeus ostaa korkeampi-luokkaisia teollisuustarvikkeita Itä-Saksasta. Niihin sisältyy televisiot, autot, jääkaapit, pesuhuoneet ym. arvokkaammat taloustarvikkeet.

Pakolaisten muuton ohella itäberliiniläisiä käy työssä länsoissa kaupunkina noin 53,000 henkilöä. Heidän on nyt pakollisesti rekisteröitävä Itä-Berliinissä sitä tarkoitusta varten.

Viime viikon lopulla noin kaksi tuhatta itäberliiniläistä pysyivät oleskelu-uoketta Länsi-Berliinissä, joka on noin 800 enemmän kuin viikottainen keskiarvo.

Panamalla kuoli kapinallinen ja toisia haavoittui

Panamassa poliisit vangitsivat noin satakunta Castroon joukkoon kuuluvaa kapinallista, kun yksi heidän johtajistaan kuoli oman tekemänsä räjähdyspommien lauetuuna. Hänen oletetaan olleen tapauksen sattumassa pommeja valmistamassa.

Viisi henkilöä haavoittui räjähdysten seurauksena. Kaikki vangiksi otettuihin jälkeensä laskettiin vapaalle jallalle, paitsi muutamat johtajat jäivät telkien taakse.

Polidoro Pinzon 24 vuotias "castronainen" kuoli silmänräpyksessä ja Pinzonin kaksi sisarta ja kolme nuortamiestä haavoittuivat. He olivat seuraamassa Pinzonin pommien valmistamista.

28 USAn satelliittia kiertää avaruudessa

WASHINGTON — Yhdysvalloilla on nyt 28 satelliittia kiertämässä avaruudessa. Tähän yhteismäärään päästiin kun Tiro III ja Midas III lähetettiin avaruuteen.

Tiros III, joka on säätelliitti ammuttiin kohti avaruutta Cape Canaveralista, Fla. Viitti tuntia myöhemmin Point Arguellost, Calif. lähetettiin 3,500 painaa painava avaruussatelliitti.

Kaiken kaikkiaan Yhdysvallat on lähettänyt 45 satelliittia joista 17 on palannut joutuessaan maan ulommaisten ilmakehien kanssa kosketuksiin.

Niiden lisäksi on Yhdysvallat lähettänyt kaksi avaruussatelliittia kiertämään aurinkoa ja jotka molemmat ovat vielä avaruudessa.

Venäläiset ovat lähettäneet 12 satelliittia avaruuteen ja heillä on siellä jäljellä ainastaan yksi.

Ainastaan yksi satelliitti — Echo I — voidaan Yhdysvalloista käsin todeta paljalla silmällä.

Turkkilaiset ovat kansanvaltaisia

ANKARA — Turkissa toimitetussa kansanäänestyksessä kansanvaltaiset voimat perivät voiton, sillä kaksi kolmasosaa äänestäjistä kannatti uuden perustuslain voimaansaapoa. Tiedot ovat kuitenkin vielä epäviralliset.

Uuden perustuslain mukaan, jonka viime vuonna vallan anastanut sotilaskunta on laatinut, parlamentaarinen hallitusmuoto otetaan Turkissa käyttöön. Perustuslain otetaan astuvan voimaan heti, kun äänestyksen tulokset on virallisesti kansalle ilmoitettu.

Turkin 13,500,000 äänikelpoista 75 prosenttia otti osaa äänestykseen. Äänestyksen tulokset luultavasti ilmoitetaan virallisesti tänään, jonka jälkeen hallituksen johtaja, kenraali Cemal Gursel, pitää puheen kansalle.

Ranskan de Gaulle seisoo lujana lännen puolesta

PARIISI — Presidentti de Gaulle sanoi, että minkälaisista mahdollisuuksista ei ole olemassa, että länsi tulee alistamaan Neuvostoliiton painostukseen Länsi-Berliinin tilanteen muuttamiseksi toisenlaisiksi.

Ranskan presidentti 23 minuuttia kestäneessä sanomassaan kansalle sanoi, että Ranska kuljettaa joukkojaan Algeriasta pois ja lyhentää palvelusajaa, joilla säästötillä hankitaan uuden aikaisia aseita vallitsevan kireän tilanteen varalta.

Mr. de Gaulle syytti Neuvostoliiton pääministeriä ja sanoi sen vaatimuksillaan jännittävän tilannetta vaaralliseksi asteelle. Mutta mitään mahdollisuutta ei ole olemassa, että länsi hyväksyy Neuvostoliiton vaatimukset.

Omista asioistaan puhuessaan Mr. de Gaulle mainitsi, että Ranska tarjoaa uudelleen Algerialle itsenäisyyden ja se voi tapahtua kahdella tavalla: ystävällisesti tai välien katkeamisella.

Ensimmäisessä tapauksessa Ranska tulee jatkamaan avunantoaan taloudellisesti ja teknillisellä linjalla. Ranska tulee suojelemaan eurooppalaisia vähemmistöjä Algeriassa henkilöillä ja taloudellisesti alalla.

Toisessa tapauksessa eurooppalaiset on järjestettävä uudelleen rannikkoalueelle ranskalaisten sotilaitten suojeluksen alaisena ja loppu Algeriasta, voi kulkea omaa tietään kohti kaasta.

Algeriassa on yli miljoona eurooppalaista ja ranskalaismielisiä mosleimia, joiden kohtaloista presidentti de Gaulle raportissaan mainitsi.

Japanissa paljon kaivostapaturmia

TOKIO — Japanissa on otettu käyttöön tieteellisiä turvallisuusmenetelmiä, joiden avulla yritetään vähentää maan vaivaksi tulleita kaivosonnettomuuksia. Japanin hiilikaivoksissa vuosittain kuolee noin 500—600 kaivosuolaisista.

Kolmen ensimmäisen kolmen kuukauden aikana kuluvana vuonna on 226 kaivosuolaisista menettänyt henkensä. Vaikka onnettomuudet ovat viimeisinä vuosina laskeneet, Japanissa ne siltä huolimatta ovat maailman korkeimmat.

Turvallisuustoimenpiteet ovat olleet pienissä kaivoksissa melkein olemattomat, erikoisesti hiilikaivoksissa, jossa tuotanto on nykyisin heikkoa ja lama-kausilla vallalla. Oljy valloittaa alaa ja vie huilittuunantola edellytyksiä pois.

Maanvieremät kaivoksissa ovat suurimmat onnettomuudet aiheuttajat, sillä niiden vuoksi noin viisikymmentä prosenttia onnettomuuksista tapahtuu. Kaksikymmentä prosenttia tapaturmista aiheutui kaasun räjähdyksestä ja kymmenen prosenttia vesivuodoista kaivoksissa.

Itä-Saksa syyttää sotilaita menevän salaa L-Berliiniin

BERLIN — Itä-Saksan hallitus syyttää Länsi-Saksan kuljettaneen salaa kaksi divisioonaa sotilaita Länsi-Berliiniin, jonka tarkoituksena on harjoittaa provokaatioita Itä-Saksan demokraattista hallitusta vastaan.

Syytöksessä sanotaan, että sotilaita on kuljetettu englantilaisilla, amerikkalaisilla ja ranskalaisilla siviililentokoneilla kaksi divisioonaa. Nyt he odottavat natsienraalien määräystä aloittaa provokaattoriset toimenpiteet Itä-Saksaa vastaan.

Länsimaiden taholta syytös on torjuttu ja nimitetty sitä jätettömäksi. Samaan aikaan lensi Länsi-Saksan kansleri Adenauer Länsi-Berliiniin. Menonsa johdosta kansleri sanoi, että tällä teolla hän haluaa maailmalle näyttää, että hänellä ja Länsi-Saksan hallituksella on kiinteä yhteys länsiberliiniläisiin.

Länsi-Saksan kanslerin kerrotaan ilmoittaneen Moskovaan, että Saksan yhdistämisen tulee tapahtua saksalaisen keskinäisellä yleisäänestyksellä. Länsi-Saksa on lähettänyt nootin Moskovaan, joka on vastaus Neuvostoliiton aikaisemmin lähettämään noottiin.

Kiinan päämies on hyvillään P-Korean sopimuksen teosta

HONGKONG — Kiinan kommunistijohtajat ovat hyvilläniä niistä keskinäisistä sopimuksista, joita Kiinan, Moskovan ja Pohjois-Korean päämiehet ovat hilljattain solmineet. Se tulee maailmalle osoittamaan, kuinka solidaarisia kommunistit ovat.

Pekingin pormestari on erikoisesti hyvillään asiasta. Hän kuuluu kommunisti puolueeseen. Puhessaan pohjoiskorealaisille hän huomautti, että hilljattain tehdyt sopimukset näiden kolmen maan kanssa edelleen vahvistavat kommunisti-yhtenäisyyttä.

Samalla se suojelee rauhaa idässä ja koko maailmassa. Kiinan kansa tulee tekemään osansa puolustuksessaan Kiinaa, Koreaa ja muita kommunistimaita.

Pekingin pormestari säästi muutamia sanoja Yhdysvalloillekin. Hän sanoi amerikkalaisen imperialistien pitävän väkivalloin hallussaan Etelä-Koreaa ja Kiinalle kuuluvaa Formosaa, sekä harastaa hyökkäilypolitiikkaa. Amerikkalaiset imperialistit ovat ja pysyvät Kiinaa ja Korean kansojen yhteisenä vihollisena.

Kiinan pääministeri myös puhui Yhdysvaltoja vastaan ja sanoi USA:n vastustavan Korean yhdistämistä rauhallisin keinoin monella sadalla eri keinolla.

Canada kokeilee uutta lakia

OTTAWA — Vuoden yleisen väitte-län alaisena olevaa kuolemanrangaistusta aletaan asettaa käyttöön koekielutarkoituksessa. Keskuksessa alahuone hyväksyi kompromissilain, jolla yritettiin tyydyttää kuolemanlain kannattajia ja sen vastustajia.

Uuden lain mukaan kuolemanrangaistus asetetaan käytäntöön harkitus-ta murhasta tuomittuihin ja sellaisista poliisien ja muiden viranomaisten murhasta, mikä tapahtuu heidän ollessa virkatoimessaan. Muunlaisista murhista tuomitun elinkautiseen rangaistukseen. Canadassa elinaikainen tuomio tavallisesti vastaa viittätoista vuotta.

Kuolemanrangaistusta koskevassa laissa on kohta, joka velvoittaa tuomarin lautakunnalta kysymään, haluaako se esittää lievennystä langettaessaan tuomiota.

Kaikille kansoille tilaa avaruudessa

LONTOO — Majuri Yuri Gagarin, joka oli ensimmäinen avaruudessa lentänyt ihminen, on vierailull Lontoossa ja puhunut yhtä ja toista lentomatoista kuuhun ja muuallle avaruuteen. Hän sanoo avaruustentoja suoritet-tavan usein.

Tarpeelliset tarvikkeet tullaan laittamaan ja keinot lentämiseen keksimään. Ja avaruudessa on tilaa venäläisille, amerikkalaisille, englantilaisille ja kaikkien kansojen edustajille.

Gagarin puhui tuhansille työläisille, jolloin hänet nimitettiin Englannin ammattionun numero ensimmäiseksi kunniajäseneksi. Manchesterissä hänelle annettiin jäsenkortti ja kultamitali Amalgamated Union of Foundry Workers'ilta.

Itä-saksalaiset ovat "paniikin" vallassa

Englannin taholta varoitetaan Khrushchevia "laittomuudesta" Saksan kysymyksessä

BERLIINI — Länsi-Saksan kansleri Adenauer sanoi itä-saksalaisen nähtävästikin olevan paniikin vallassa, sillä heitä riontää Länsi-Saksaan ennätyksellään. Viimeisen 24 tunnin aikana niitä pakeni Länsi-Saksaan 1,400.

Tuo 85 vuotias Länsi-Saksan johtaja toivoi, että kohtuullinen sopimus neuvottelutietä myöten saadaan tehdyksi Saksan kysymyksestä ennen kuluvan kuluvan vuoden päättymistä.

Englanti kovana Moskovalla

Englannin hallitus on nähtävästi poikennut entisestä annamennä-poliitikaastaan Neuvostoliiton suhtautumissessaan. Nyt näyttää otetun Neuvostoliiton suhtautumisesta Saksan kysymyksen tiukempi kanta.

Pari viikkoa takaperin Englannin lähettiläs Moskovaan lausui suoria sanoja Khrushcheville. Lähettiläs Frank Roberts oli Khrushcheville lausunut, että Neuvostoliiton poliittinen hyökkäys Berliiniä kohtaan on tekaistu toimenpide ja kokonaan laiton.

Sir Roberts syytti Khrushchevin asettavan sivuun vuonna 1945 tehdyn sopimuksen, joka vapaaehtoisuuden perusteella solmittiin Neuvostoliiton, Englannin, Ranskan ja Yhdysvaltain kesken. Hän lisäsi, että Neuvostoliitto haluaa johtaa asian toiseen suuntaan ja muuttaa Euroopan ja Berliinin tilanteen päävastaiseksi.

Neuvostoliitto on useaan otteeseen suostunut siihen, että Saksan kysymys on käsiteltävänä yhtenä kokonaisuutena ja edellämainitut neljä valtaa ovat siitä vastuussa. Saksan yhtenäisyys on ollut neljän vallan tavoitteena Potsdamin kokouksesta saakka, huomautti Sir Roberts.

Saksan kysymys on ratkaistava saksalaisten yleisäänestyksellä, in sillä keinoin Saksan tulevaisuus on taattu.

Neuvostoliiton ja Titon suhteet

Neuvostoliitto ja Jugoslavia ovat yrittelleet paikkaila rikkinäisiä suhteita ja viime aikoina niihin lienee tullut

Presidentti Ayub varoitti USAta luopumasta ulkom. avustamisesta

WASHINGTON — Pakistanin presidentti, Mohammed Ayub Khan varoitti Yhdysvaltain kongressia, ettei se lopeta tai rajoiteta ulkomaiden avustussuunnitelmaa.

"On parempi, että te ette väsy siihen", varoitti Pakistanin presidentti puheessaan, jonka hän piti molempien kamarien yhteisistunnossa. Hän sanoi 'laumallisen avun merkittävän joko 'läämää tai kuolemaa uusille itsenäisille kansakunnille. Vahvanaisessa puheessaan tämä entinen pakistanilainen marsalkka lisäsi, "Teillä on suuri velvollisuus maailmaa kohtaan. Te ette 'o siltä piiloutua huolimatta siitä, mitä te teettekin." Hänen 50 minuuttia kestänyt puheetta arvosteltiin hyvin uorasanaisiksi. Sitä seurasi 90 minuutin neuvottelu presidentti Kennedyn kanssa jossa pääasiallisesti neuvoteltiin Pakistanin taloudellisista kysymyksistä.

Presidentti Ayub voitti ainakin yhtlen erittelyn sitoumuksen. Mr. Kennedy sanoi Yhdysvaltain tulevan auttamaan Pakistania eräissä maata alittu-sesti vaivaamassa pulmassa — 27,000, 900 eekkerin suuruisesta maa-alasta, joka on viljelykselle kelpaamatonna sen johdosta, että maa on kovin suola-pitoista. Presidentti Kennedy näytti hänelle säätelliitti Tiro III mallia, joka ellen onnistuneesti lähetettiin avaruuteen ja sanoi, että se tulisi myös auttamaan Pakistania erityisesti sen itäosia jotka rajoittuvat Intian valtamereseen. Se alue kärsii jatkuvia vahinkoja yllättävästi ja ilman varoituksia tulleista hirmumyrskyistä Intian valtamereltä. Tiros satelliitti tulisi olemaan hyödyllinen, koska se voisi paikallistuttaa ja antaa varoitukset niistä myrskyistä, jotka kehittävät alueelle tulevat hirmumyrskyt.

Presidentin lehdistösihteeri, Pierre Salinger ilmoitti presidentin määränneen hänen käyttöönsä olevan, Science Advisory komitean ryhtymään välittö-miin tutkimuksiin siitä, että millä tavoin suolaisuus voitaisiin poistaa Pakistanin maaperästä. Suunnitelman läpivieminen on olettamuksien mukaan hyvin kallis toimenpide, mutta on olemassa käytännön toivoa, että sen hyödyllisyys, joka kehittävät alueelle tulevat hirmumyrskyt.

Presidentin lehdistösihteeri, Pierre Salinger sanoi molempien presidenttien keskustelleen yhteisymmärryksessä maalle sen 5-vuotissuunnitelmaa varten pyydetystä \$550,000,000 lainasta.

Valtiolihteeri Dean Rusk, joka oli läsnä neuvotteluissa nimitti niitä "hyödyllisiksi ja tuottoisiksi".

Pres. Ayub varoittaessaan Yhdysvaltoja sanoi, että sen antama apu tulisi

Lausuntoja puheen johdosta

"Se oli todellakin ääniä puolelleen saava puhe, kun ulkomaan avusta on kysymys", sanoi edustajahuoneen jäsen Ed Edmundson (d-Okla.).

Senaattori Hugh Scott, (r-Pa.) sanoi, että Pakistanin presidentti on todistanut olevansa "paras todistaja presidentti Kennedyn ulkomaanavustushotdotuksen puolesta, jota koskaan on kaptolissa kuultu".

"Uskomatonta", niin arvosteli puhe-tta massalalainen republikaani, Silvio O. Conte.

Edustajahuoneen puhemies Sam Rayburn sanoi, "Se oli hyvin rohkea ja järeellinen puhe".

RAIVAAJA
THE PIONEER

TOIMITTAJAT:
Elii Sulkanen
Toivo N. Nousio
Jalilo Honkanen
Akseli Mattson

Teimituksen puhelin D2-0661 — Konttorin puhelin D1 3-3822
SAVELE SYRJALA, Manager

Tilaushinnat Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Vuosikerta \$12.00 — Puoli vuotta \$7.00 — Kolme kk. \$4.00
Suomeen: Vuosikerta \$16.00 — 6 kk. \$9.00

2

Second class postage paid at Fitchburg, Massachusetts
Published daily, except Saturday and Sunday, by the
Raivaaja Publishing Co., 48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

NEW ENGLAND
MEMBER

"THE purpose of the Association shall be to help preserve the ideals and traditions of our country, the United States of America, to revere its laws and inspire others to respect and obey them, and in all ways to aid in making this country greater and better."

Khrushchevin ehdot

Viime pyhän aikana Neuvostoliitto järjesti sota-aseistonsa näyttelyn, mikä oli suurin viiteen vuoteen. Päivä oli omistettu erikoisesti ilmavoimien esitystilaisuuksiksi, jossa suurellet katsojajoukkoille näyteltiin ainakin yksitoista uutta taistelukone- ja pommittajamallia. Siinä esiteltiin delta-siipisiä hyökkäyskoneita, tavallisia ja suihkukoneita ja uusia raskaiden kuormien kuljetukseen pystyviä lentokoneita ja helikoptereita. Yhdysvaltain Moskovan lähetystön ilmavoimien attashea, luutnantti Nielsen, sanoi näytöstä kaikin puolin vaikuttavaksi.

Kansankuntien pelotukseksi tarkoitettun näytelyn edellä pääministeri Khrushchev ilmoitti maan sotilashallituksen lisäyksestä kolmella puolella biljoonalla dollarilla, samalla kuin hän peruutti erinäisten aselajien miesvoiman heikentämisen, mitä aikaisemmin sanottiin suunniteltavan. Päättävän sotilaallisen varustautumisen ohella Khrushchev jälleen esittää ehtonsa länsimaille ja koko maailmalle. Hän esittää "rauhan konferenssia" toisen maailmansodan jälkien pois pyyhkäisemiseksi ja ottaa oikeuden haastaa presidentti Kennedy, presidentti de Gaulle ja pääministeri Macmillanin neuvotteluun itsensä ja "toisten rauhaa tarkoittavien maiden edustajien" kanssa sopimaan kansakunnan asioiden järjestelystä ilman, että itse asianomaisille, nimittäin Saksalle annettaisiin tilaisuutta mielipiteittensä esitykseen.

Samalla kertaa hän tekee eittämättömän selväksi taaskin sen, ettei hän tule hyväksymään minkäänlaatuista esitystä, mikä ei vastaa hänen ehtojaan. Näihin ehtoihin kuuluu Saksan valtakunnan vakainainen kahtiajakko, Länsi-Berliinin "vapakaupungiksi" järjestäminen ja länsimaiden poistaminen Euroopan "turvallisussysteemin" piiristä, mikä merkitsee Yhdysvaltain alueilta poistamista ja Euroopan jättämistä Neuvostoliiton armoille.

Kun länsimaiden hallitukset vastustavat näitä esityksiä, niin Khrushchev vetää esiin vanhan valtinsa erikoisrauhasta Itä-Saksan kanssa siitä huolimatta, ettei Neuvostoliiton oikeutta Saksan itäisen osan valloituksen ole koskaan hyväksytty. Erillisrauhaan sisältyy uhka, jonka mukaan Itä-Saksan kommunistinen nukkehallitus oikeutetaan asettamaan Länsi-Berliini blokaadin alaiseksi ja jos länsimaat tarkoittavat sopimusten mukaisia oikeuksia siellä puolustaa, niin Khrushchev selittää sen "hyökkäykseksi", mikä on torjuttava sodalla.

Suurin vaara on siinä, että Berliinin kysymys, joka rauhallisen neuvottelun kautta olisi ratkaistavissa, voi johtaa aseiden käyttöön puolelta tai toiselta vastustajien tarkoituksien väärin arvioimisen kautta. Länsimaiden taholta on annettu ymmärtää, ettei Länsi-Berliinin kysymyksessä peräntynyt Khrushchevin uhkausten edessä, mutta uskooko Kremlin päämies sitä?

Jos Moskova taas on päättänyt asettaa kaikki yhden kortin — aseiden varaan, niin silloin parhaimmassakin tarkoituksessa järjestetyt neuvottelut ovat turhia.

Jo pelkästään se seikka, että Neuvostoliiton hallitsija katsoo itsensä oikeutetuksi edes puhumaan "rauhan konferenssin" koolle kutsumisesta välittämättä, mitä muut ja ennen kaikkea Länsi-Saksan hallitus ja Saksan kansa sanoo, on sellaisenaan loukkaus muuta maailmaa vastaan. Toiseksi hän ei puhu konferenssista neuvotellakseen rauhasta, vaan määrätäkseen omat ehdotonsa voimaan. Kun tähän hänen puoleltaan liittyy sodan uhka, niin vapaalla maailmalla ei ole muuta mahdollisuutta kuin kohdasta sitä sillä ainoalla tavalla, millä häikäilemättömiä valloittajia on aina vastustettu.

Työttömyysvakuutusmaksut

Hallituksen työviraston työnvälitystoimiston puolesta ilmoitetaan, että toukokuussa suoritettiin työttömyysvakuutusta kaikkiaan \$436,700,000 vakinaisen ja väliaikaisen liittovaltion ja valtioiden yhteisen vakuutusjärjestelmän alaisena. Vakinaisen valtioiden lakien mukaisesti työttömyysvakuutukseen meni tästä summasta lähes \$320,100,000 työttömien sotaveteraanien vakuutukseen \$10,190,000 ja entisten federaalihallituksen palveluksessa olleiden työttömien vakuutusmaksuihin \$5,090,000.

Näiden ohella meni \$101,300,000 tilapäisohjelman alaisena niille, jotka pitemmän ajan työttöminä olleina olivat säännöllisen ohjelman alaisen vakuutusmaksunsa loppuun käyttäneet. Yleisesti nämä ovat oikeutettuja 13 viikon ajan saamaan puolet siitä avustuksesta, mitä he ovat vakinaisen vakuutusjärjestelmän alaisena saaneet. Tämä ylimääräinen vakuutusmaksujärjestelmä astui voimaan huhtikuun puolivälissä ja siinä kuukautena suoritettujen näiden vakuutusmaksujen summa nousi hiukan yli 22 miljoonan dollariin. Toukokuun vakinaiset ja väliaikaiset työttömyysmaksusuuritukset pienentyivät 42 miljoonalla dollarilla edellisestä kuukaudesta ja hyvitystä saaneiden lukumäärä vähentyi myöskin noin 526,000:lla, jättäen työttömyysvakuutusta saaneiden yhteisen luvun 2,138,000:ksi.

PUOLALAISSYNTYINEN TARKEÄÄN TOIMEEN

Valtiovirastosta ilmoitetaan, että valtiosihtööri Rusk on turvallisuusministerin ja konsulinviraston apulaisjohtajaksi nimittänyt new-yorkilaisen Michel Cieplinskiä, joka on toiminut New Yorkin kaupungin eri kansallisuuksien komissiossa johtajana ja eri ulkomaalaisten vapaaehtoisten ryhmien ja sanomalehtien seurajana, johon hänellä monia vieraita kielillä hallitsevana on hyvät edellytykset.

Mr. Cieplinski on syntynyt Puolassa, jatkunut lukujaan Wienin ja Bernin yliopistoissa ja toiminut YK:n pakolaisjärjestön tehtävissä Saksassa, Itävallassa ja Italiassa. Hän on jo 40-luvun lopulla toiminut myös demokraattipuolueen kansalliskomitean eri kansallisuuksien jaoston johtajana. Hän pakeni Puolasta silloin kuin maa joutui Saksan ja Neuvostoliiton hyökkäyksen alaiseksi.

AJATELMIA

Konnat ovat konnia, epäilemättä, ja he saavat mitä ovat ansainneet: mutta kukka laskee vahingot, joita hyveelliset saavat aikaan?

— Thckeray.

Näyttää siltä, että sivistys enemmän askartelee paheen hienostamisella kuin hyveen täydentämisellä. — Thiaudière.

Tutkimukset syntyvyyden ehkäisystä

Kun YK:n "Food and Agricultural" -järjestön toimesta hiljattain ilmoitettiin, että jo nyt kaksi kolmesta ihmiskunnasta on aliravittuja, on huoli tulevasta kehityksestä johtanut tutkijat monessa maassa keskusteluun syntyvyyden säännöstelystä.

Eriytyisen kiinteästi Länsi-Saksan lääkärit ja sosiologit tutkivat tätä asiaa. Myöhenin lähellä pidettiin äskettäin päivät, joiden tunnuksesta oli: asukkaiston kehitys maailmassa poliittisena, lääketieteellisenä ja uskonnollisena ongelmana. Suurin osa osanottajista piti lastenluvun järjestelmällistä säännöstelyä myös Euroopassa tärkeänä, sillä sitäkin uhkaa ylikansoittuminen. Kokouksen kestäessä berliiniläinen naislääkäri, tri Marianne Durrand-Wever teki huomiotaherättävän ilmoituksen: saksalaiset tutkijat ovat kehittäneet hormooniläinettä, joka vaikuttaa suoraan naishormoonien estäen hedelmöittymisen.

Tämän aineen vaikutus ja sen käytön asianmukaisuus ei kuitenkaan saanut lääkärin taholta yksimielistä kannatusta. Jatkuva hedelmöittymisen ehkäiseminen tiällä aineella saattaa johtaa väliaikojen ja hypofyyssin vahingoittumiseen. Tästä voi olla seurauksena häiriöitä sisäerityksessä. Uuden aineen puoltajat katsovat sen vahingottomaksi, mutta painostavat, ettei siitä pidä käyttää rajoittamattomasti. Lääkärin velvollisuudentunnossaan myös tri Durrand-Wever vaati, että tarkat teolliset tutkimukset ja huolelliset tarkailut ovat tarpeen, ennenkuin annetta ryhdytään levittämään.

Gynegologikongressi Göttingenin yliopistokaupungissa käsiteli samaan aikaan myös syntyvyyden säännöstelyä. Kuten prof. Heinz Kirchhoff puheenjohtajana kertoi, tekee yliopiston lääkäriyhdytys tutkimuksia hormoonien käyttämiseksi syntyvyyden säännöstelyä. Tutkimuksissa on havaittu, että pitkäaikainen tällaisten aineitten käyttö todennäköisesti voisi johtaa häiriöihin naisten hormoonijärjestelmässä. Siksi suositellaan vain ohimenevää, kerrallista käyttöä yksitystapauksissa.

Ammattitaitoisia tarvitaan

Automaatio ja uusien teollisuuslaitosten perustaminen ovat voimakkaasti lisänneet ammattimiesten kysyntää Yhdysvaltain teollisuuden piirissä. Jo kaista v. 1965 Yhdysvalloissa koulutettua ammattitaitoisia työläisiä kohti tarvitaan maassa v. 1965 122 ja 1975 145 vastaavanlaista työläistä. Aikakauslehti Time koskettelee ongelmaa kertoen niistä toimenpiteistä, joihin teollisuuden piirissä on ryhdytty vajauksen täyttämiseksi.

Uusat yhtäyt järjestävät korkeakoulutukinnon suorittaneille paikallisia koulutuskursseja. Sellaiset yhtiöt kuin General Electric, General Motors, Ford ja International Harvester järjestävät korkeimman tulkinnon suorittaneille insinöörikoulutusta ja pääsyvaatimukset ovat suuret. International Harvester ilmoittaa, että kymmenestä hakijasta hylätään yhdeksi. Hyväksytyt hakijat saavat suorittaa nelivuotisen kurssin korkeammassa matematiikassa, hydraulikassa, elektronikassa ja muissa samantapaisissa aineissa sekä lisäksi käytännöllistä harjoittelua. Ohjelma on kannattava, sillä 75 % kurssin suorittaneista on edelleen yhtäin palveluksessa.

Mutta tällä tavoin koulutetaan ainoastaan kymmenesosa 1960-luvulla tarvittavista ammattimiehistä. Toisena ongelmana on itse koulutus. Monet

teollisuus- ja ammattiyhdistysjohtajat toivoavat, että erikoiskoneiden vaatimien ammattimiesten koulutus tapahtuisi nykyistä nopeammin. Toisten mielestä taas tällainen erikoistuminen on ajan pitkänen epäturvettu. Teknologian aikakautena tarvitaan, sanoo tri Maurice Donahue Chicagon yliopistosta, "henkilöitä, joiden koulutus tapahtuu laajemmalla pohjalla. Ajatteleva ihminen voi kyllä itse mukautua saamiinsa erikoistehtäviin".

Uusien vaatimusten tyydyttämiseksi on useissa valtioissa paikallisten teollisuuslaitosten kehoituksesta otettu käyntiin uusi ammattikoulujärjestelmä. Maissa on vanha ammattikoulu korvattu uudella järjestelmällä, jossa sovelletun elektronikan opetus on yhdistetty tavallisiin historian ja matematiikan kurseihin. Korkeat pedagogiset vaatimukset lisäävät koulujen arvovaltaa.

Me naiset!

Ohion alueen kesäjuhlat ovat olleet ja menneet, kesäjuhlat, jotka olivat vielä Eemeli Wiljamaa elämän. Tuli uupuuhan tuki lähes 76-vuotias mies vähemmästäkin kuin melkein yötä päivää uuraamasta, ja siinä määrin vihassa tahdissa Eemeli hänelle ylen rakkaista kesäjuhliin järjesteli.

Hän rakensi ravintolan eteen betonirapput ja teki sisälle uuttuunna kiltävään tarjoulupöydän. Silvipä vielä katonkin taivaansiniseksi. Puutarhassa hän siirsi puolisensa ihailman Aretur nimen kunukka-astelman sopivampaan paikkaan.

Ei siihen kuuluva sementtipylväs oikein tahtonut irrota maasta, mutta siinä väänän ja väänän, ja lopuksi se nousi, kun väntämisen lisäksi vielä tuo Aino istui kangen päälle...

Eemeli sitoi telinettä pitkin kiipeilevä piharuusu ja sitten hän rupesi pesemään ravintolahuoneen punaista tiili-seiniä, jonka päätteeksi peitti värisäällä.

Sitten hän levähti valitellen, ettei vielä ollut saanut korjatutksia rannassa talon edustalla olevaa pientä veneläituria.

Ei siitä korjattakaan, sanoi Aino. — Antaa möljän olla, sillä siinä Eemeli olet nyt niin kuin Pohjamaalla sanottu "kaiki".

Ja "kaiki" Eemeli tosiaankin oli.

Piti kuitenkin vielä leikata koneella laaja pihanurmi. Eemeli leikkasi, vieläpä viikatteilla niitti rantapenkereen. Minä haravoin. Lopetettuaan hän veti syvään henkeä huokaisten: "Huomenna pitää sitten ajaa Eriean hakemaan ankauskukia ja muita pufettitarpeita".

Istuessamme illalla kuistilla Eemeli puheli synnyinpitäjästään Teuvasta. Kertoi vanhasta Hakko-Lessusta joka sikäläisessä koruttomassa maalaistuntumassa oli ehkä kotoisin siitä. Vanha Hakko-Lessu sanoi jättäneensä naimattomaksi siitä syystä, että oli rkonarpinen naama, mutta mene ja tiedä. Teräviä ilij hänellä oli joka tapauksessa, ja hänen aivokoppansa toimi äkkii. Hakko-Lessu piti Teuvan kirkon laivaivaisen pientä kahvila. Menipä vallesmannikin katsomaan. Sanoi, että Hakko-Lessun pitäisi tulla allekirjoittamaan asiaankuuluvat paperit ja pumakaa, sillä kahvilan tarvitaan virallinen lupa. Mitäpä Hakko-Lessu. Hän naurahutti: "En mä kaffia myy, maillaan ja nisua vain, kaffin mä annan ilmaiseksi". Rupesi nauramaan nimismiehen. Siten hän meni pois.

Eemeli kertoi Hakko-Lessun pitkän elämänsä loppuun remsseltä ehtien huoldeleen: "Helleri, mul on niin heikko hengen kulkua!" Ja helpolta se näytti, vaikka joskus varmasti oli vaikeatakin.

Kesäjuhla-namu valkeni. Vedettiin naruan asiaankuuluvat liput. Kansaa tuli autoilla aina vaun.

— Minä pidän puheen, Eemeli sanoi,

ollen hiukan huolissaan siitä, miten se sujuu, kun on niin paljon sanomista. Juhlat alkoivat.

Eemeli Wiljamaa katseli kauniille pihamaalleen kokoontunutta hänelle niin rakasta juhlaansa ja aloitti tervehdyspuheen, Innostui ja innostui... Sitten puhe katkesi. Eemeli kaatui ensin pöydälle ja sitten lysähti maahan.

Tuli muutamaa minuuttia ambulanssi happikaasulaitteineen kaikkineen ja lähti kovalla vauhdilla sairaalaa kohti.

Oli hetken aikaa hiljaista. Sitten kysyttiin, jatketaanko juhla, vai ei? Jalkavaivaa poteva Aino Wiljamaa sanoi kovalla äänellä:

— Jatketaan! Se olisi ollut Eemelin tahto.

Juhlia Wiljameton kauniilla pihamaalla jatkettiin, ja hetken päästä tuli tieto, että Eemeli Wiljamaa on sairaalassa vironnut.

Ihminen lähdettyä jämme puhelemaan Ainan kanssa. Hän sanoi:

— Me ollaan synnytyt saman taarin alla, Eemeli ja minä. Ollaan samaa sorttia. Ei sitä kukaan piti, niin kuin ei piriä muakaan. Kyllä se sieltä hospitalista kohta kotia tulee. Kun se filaa, että passaa lähtee, se lähtee.

Kotiin Eemeli tulikin. Tuli lääkärin luvalla kahden päivän päästä. Meni pitkäkseen ensin sohvalle ja sitten siinkyyn. Katseli ihailien juhlaansa hänelle lähettämää rustin koristamaa koreaa kukkaa ja saatuaan kuulla kesäjuhlien menneen odottamattoman hyvin huokaisi tyytyväisenä ja risti käteensä.

Oli hetken aikaa hiljaista. Sitten Aino sanoi:

— Meidän äiji on nyt sitten kotona. Jumala antoi sille vielä tsanssin. Sai nährä tämän kämppän ja nuo puut... Voi, voi sua Eemeli!

Eemeli puolestaan kysyi Ainolta: "Kuinka sun kipee jalkas jaksaa?"

Mitäpä siinä pitempiä ja hellempää puheita pariskunnan kesken, joka on ollut yhdessä pitkän matkaa yli neljäkymmentä vuotta. Kuulutaan ilman muuta yhteen, ja siinä kaikki.

Aino jatkoi:

— Ei se Eemeli oikein siitä hospitalista tykinnyt. Ja jo ensimmäisenä päivänä se nörssin huomaamatta rupesi yrittämään toleittoa...

Eemeli makasi ääneti sohvalla katsellen ikkunasta näkyviä riippakiviä. Aino hoiteli viereisellä sohvallla särkiviä jalkaansa puhellen puolitain itsekseen: — Eemelin moottori melkein lakkasi. Nyt kuitenkin kaikki näyttää hyvältä. Pitää huomenna mennä lääkäriille ottaa näitä kuvia, kun se tuolla tavalla yskii köhii ja sylkee yhtenäin. Kyllä ne sen troppaa ja fiksa, ja tässä menään huomaamatta seuraaviin kesäjuhliin... Sairas oli yhtä mieltä.

Ystävii tuli katsomaan. Ulkona aukenivat Eemelin, aatteen miehen, kaimat punaiset piharuusu. Ja tuntui siltä, että ne antoivat kädet rinnalla ristissä makaavalle Eemeli Wiljamalle vakaan lupauksen auea seuraavana kesänä täsmällisen oikeaan aikaan, niin että Eemeli voi keräti niistä ravintolan kahvipöydälle korean pukein.

Raisa.

208 MILJOONAA VENÄLÄISTÄ
Neuvostoliitossa on 208,827,000 asukasta tammikuussa 1959 suoritteen väestönlaskun mukaan, ilmoittaa Neuvostoliiton keskuistalotomisto.

Tass kertoo raportista, jossa sanotaan, että väestönlaskun suorittamisen ajankohtana oli Neuvostoliitossa 3,623,000 sotilasta, mutta senjälkeen on krotutettu 1,200,000 miestä. Vuoden 1959 tammikuussa oli 1,7 prosenttia väestistä sotilaita.

Virkamiehiä ja työläisiä oli 142,620,000 eli 68,3 prosenttia väestöstä. Vastaava prosenttiluku oli vuonna 1939 52,5. Saman 20 vuoden aikana väheni kollektiivitalonpoikien luku 44,9:stä 31,4 prosenttiin väestöstä.

Kahden viikon kuluttua saatiin Booth kiinni ja yhdessä kolmen muun salaliittolaisen kanssa, jotka myöskin vaanoivat valtiosihtööri Sewardin henkeä, hänet tuomittiin kuolemaan. Toiset tuomittiin elinkieäksi vankilaan. Simans arvelee, että kuula tuli paremmin Wall-kadulta kuin Richmondistä käsin. Muuten salaliiton yksityiskohdat ovat tuntemattomat.

Sisällissodan seuraukset

Katkeran kansalaisodan kautta ratkaistiin kahden toinen toisilleen kilpaileviksi kehittyneiden yhteiskunnallisten järjestelmien välinen ristiriita kapitalistisen tuotantotavan ja kapitalistiluokan poliittisen kontrollin hyväksi. Sen verivirrat haustivat myöskin perustuslakikongventionista asti ilmenneet riitakysymykset valtioiden oikeuksista ja niiden suhteista Unioniin. Sen kautta heikennettiin paikallissintressejä ja sen taloustoimintaa ja kontrolloi keskittäviä ominaisuuksia vastaava poliittinen kokonaisuus Amerikan Yhdysvalloista ja annettiin liittohallitukselle määräävä rooli koko maan poliittisessa komennossa.

Varsinaisen sodan päätyttyä oli edessä kuitenkin vielä monta ongelmaa. Siitä päivästä, jolloin pohjoisen komentava kenraali otti jalokivien miekan eteläisen löydyn armeijan ylipäälliköltä, tarvittiin kymmenen vuotta kestävä mielivaltia, kriminaalinen salalius ja terrori, ennenkuin etelä saatettiin katsoa "uudelleenjärjestetyksi" ja "yhdenvertaisilla" perusteilla Unioniin liitettyksi. Kansojen historiasta on vaikea löytää vertoja sellaisesta raupeutuneisu-

JUTUSTELUA

Kaunistus tulee kalliiksi

Länsi-Euroopassa ja Yhdysvalloissa, eli toisin sanoen länsimaissa yhteensä lasketaan naisten kaunistusaineisiin vuosittain kulutettavan ei vähempää kuin neljä biljoonaa dollaria. Tilastonikkarien mukaan yli kaksi biljoonaa ihmistä saa toimeentulonsa pelkästään naiskauneuden kustannuksella, kosmetiikkakauppiasta aina tehtaiden värienskoittajiin saakka.

Tämän johdosta muuan pakinoitsija tekee vertailuja mitä kaikkea hyvää sellainen maan kuin Suomi saisi, jos sen käytettävissä olisivat kaunistustouhuihin asetetut rikkauudet. Hän kirjoittaa:

Jos me suomalaiset saisimme käyttööme nämä varat, me pystyisimme niiden turvin rakentamaan huippu-uudenaikaiset asunnot yli puolelle miljoonalle asunnontarvitsijalle, ja kaikki asunnotohjeet olisivat tipotessaan. Neljän biljoonan dollarin lisätulo maaillemme merkitsisi, että oisimme maailman varakkain kansakunta. Työttömyydestä ei olisi tietuaakaan ja kaikki tuntipalkat voitaisiin nostaa yli viidensadan markan määräsiksi. On myös laskettu, että viiden vuoden kuluttua länsimaisten naiskauneuden hinta tulee kohoamaan noin 6 biljoonaa dollaria ja yhdeksän vuoden päästä 8 biljoonaa Amerikan taalaa. Jo tällä hetkellä nousevat pelkät kauneusaineiden mainoskulut niin valtavasti summiin, ettei koko budjettimme riittäisi niiden maksamiseen. Tästä kaikesta ei voida kieltäyä, ettekö tällä dekadosta kaunistusaineita käyttämällä usein päästä kerassaan vicheitviin tuloksiin, joissa mielellään silmiään lepuuttaa...

Kommunisti voitti

Lakimies, lääkäri, arkkitehti ja kommunisti kiistelevät siitä, mikä ammatti oli ensimmäisenä syntynyt maailmassa.

Lakimies sanoi, että vain lakimiehen ammatti oli voinut olla ensimmäisenä. "Ihmiset eivät olisi voineet elää, ellei olisi ollut muutamia yksinkertaisia lakeja, jotka määräsivät heidän toimintojaan."

"Ilman gynekologiaa", lääkäri väitti, "olisi Kainin ja Abelin syntyminen ollut mahdotonta."

"Olette molemmat väärässä" keskeytti arkkitehti. "Kauan ennen Aatamiä ja Eevaa on täytynyt olla arkkitehti, joka on järjestänyt kaoksesta nykyisen maailman."

"Niinpä niin", riemusti kommunisti. "Mutta kuka loi kaoksen?"

Mietteitä

Ennen vanhaan sanottiin syntiä synniksi. Nyt siitä sanotaan kompleksiksi.

Amerikkalainen nainen käydyt kaksi kertaa niin paljon kauneudentoimaineita kuin Amerikka käyttäjä varoja puolustuslaitokseensa. Hän niinpä amerikkalaiset naiset tekevät myös valloituksia kaksi kertaa enemmän.

Suhteet idän ja lännen välillä muistuttavat kahden henkilön keskustelua, jolloin toinen ei halua puhua ja toinen ei halua kuulla.

Monien miesten elämään tulee musiikki vasta sitten, kun he ovat menneet naimisiin. He joutuvat soittamaan toista viulua.

Sex appeal on taito tehdä miehet uteliaksi sen suhteen, minkä he tietävät jo ennestään.

ELIS SULKANEN:

Sata vuotta sitten

Yhdysvaltain sisällissodan yhteiskunnalliset voimat

Orjat "pakkoluovutettavaa omaisuutta"

Kysymys kiertyi käytännöllisiin poliittisiin ja ennen kaikkea sotapoliteimeihin. Armeija joutui tekemisiin orjien kanssa. Heti sodan alussa oli niitä Virginiaassa rientänyt pohjoisten turviin ja nyt tuli kysymys siitä, tuleeko ne karkulaislakien perusteella luovuttaa takaisin omistajilleen. Kenraali Butler julkaisi määräyksen, että orjat takavarikoidaan vihollisen omaisuutena soaalaina. Sodatopementit hyväksyi tulkinnan ja ensimmäisessä pakkoluovutuslaissaan (elok. 6 p. v. 1861) kongressi asettui samalle kannalle. Kenraali John C. Fremont esitti saman ajatuksen Missourissa. Mutta hän selitti edelleen, että kapitalistien omaisuuksien pakkoluovutuksen ohella niiden orjat on laskettava vapauteen. Samoin oli kenraali Hunter laskenut orjat vaakailla Floridassa ja lähialueilla. Lincoln hylkäsi Fremontin julistuksen selittämällä, että "orjien pakkoluovuttaminen hälyyttää Unionin kannattajia etelässä ja mahdollisesti pilaa pohjoisen Liittovaltion mahdollisuudet Kentuckyssä". Fremontia kehoitetaan lieventämään julistustaan "kuten omasta aloitteestaan", ja kun tämä kieltäytyi siitä, muutettiin hän toisille toimialueille. Lincoln

itse laatii lievennetyn julistuksen asiasta.

Orjakymsyksen alkaa yhä enemmän liittyä sotilaallisia tarpeita ja toiseas pakkoluovutuslaissaan, heinäkuu v. 1862, kongressi asettui sille kannalle, että Yhdysvaltain rajojen sisäpuolelle päässeet orjat on katsottava vapaaksi. Karkulaislaat oli tällä nurjertettu. Sellainenkin sanomalehti, kuten "The World", (New Yorkissa), joka kerran oli tilapäisesti lakkautettu epälojalisen esiintymisensä johdosta hallitusta kohtaan, muuttua hiljoikseen suuntansa. Se kirjoittaa nämä merkitsevät sanat: "Sinä päivänä, jolloin ratkaistavaksi tulee joka orjuuden tai Unionin välttämättömästä kuskutumisesta — sinä päivänä tulee julistettavaksi kuolemantuomio orjuudelle. Jos ei pohjoinen voi voittaa ilman orjien vapauttamista, niin voittoa se vapauttamisen kanssa!"

Armeijan ylipäällikkönä oli presidentti pidättänyt orjakymsyksen käsittelyn itsellään. Nyt alettiin käsitellä tätä kysymystä, heikentäisikö orjien vapauttaminen vihollista ja auttaisiko näiden omaisuuksien pakkoluovuttaminen militaarisemaa. Kabinetti pohti näitä salaisessa istunnossaan heinäkuu 22 p. v. 1862, jossa Lincoln sotalianteen selostuksen ohella esittäv vapauttamisjulistuksen luonnoksen. "En tahdo teidän neuvoanne

pääasiasta, jonka olen itse päättänyt", selitti hän kuitenkin tarkoitettua loukatta ketään. Muutosekoista neuvoteltiin ja vasta Antietamin voiton jälkeen, syysk. 22 p. presidentti julkaisi orjien vapauttamisjulistuksensa. Itse hän selitti sen tarpeelliseksi sotatoimenpiteeksi. Sen kautta määrättiin kaikkien kapitalistien alueiden orjat vapaaksi tammik. 1 p. v. 1863. Se ei koskenut rajavaltioita eikä valloittuja alueita Virginiaassa, Tennesseeä ja Louisianaassa. Tämän seurauksena orjajoukkoja alkoi rientää pohjoiseen, jossa ne nyt löysivät turvallisemman aseman.

Asiallisesti merkitsi Lincolnin julistusta vain yhtä askelta neekerien vapauttamiseen. Valtiot alkoivat nyt konventionien ja lainlataajakuntien päätöksillä toteuttaa sitä. Niin tapahtui ensimmäiseksi rajavaltioissa ja sittemmin sodan loppuvuonna jo Virginiaassa, Arkansasissa ja Louisianaassa. Sotatoimenpiteenä käsiteltiin Lincolnin julistus laajoissa piireissä vain tilapäiseksi ja sen vuoksi orjuuden periaatteellisten vastustajien taholta kehitettiin liike sen kieltämiseksi perustuslailla. Sen kautta vaadittiin takeita siitä, ettei orjuus enää palautuisi sodan päätyttyä. Ja niin helmik. 10 p. v. 1864 kongressin edustajahuoneen lakiasiaivalokunta esittää kuuluksaan 13:nneen perustuslakilisäyksen, joka rikoksellisena kieltää orjuuden ja pakkopalveluksen koko Yhdysvaltain alueelta. Senaatti hyväksyi sen heti, mutta vasta seuraavat vaalit antoivat sen hyväksymiselle tarpeellisen enemmistön edustajahuoneessa. Esitys sai valtioiden kannatuksen ja liitettiin perustuslakiin jouluk. 18 p.

v. 1865. Sen välittömänä seurauksena orjat saivat vapauden kaikkialla.

Lincolnin hallituksen vastustus

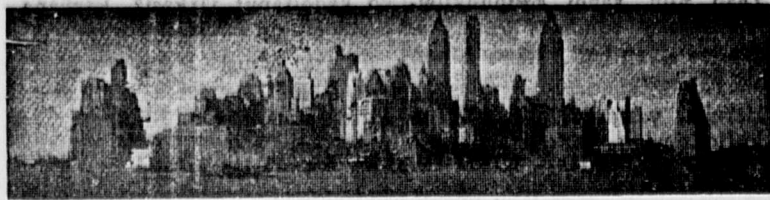
Sota aiheutti ryhmittymää molempien valtapuolueisiin. Radikaalisiksi republikaaneiksi nimetyt arvostelivat Lincolnin sodan johtoa ja horjuvaisuutta orjien vapauttamisasiassa. Vainhoilliset republikaanit pitivät kiinni vain Unionin kokonaisuudesta. Lincoln itse alkoi huojua ryhmien välillä. Demokraatit yleensä arvostelivat Lincolnia yksinvaltaiseksi ja erikoisesti niin tekivät pasifistiset "rauhan demokraatit", jotka vastustivat sotaa kokonaan ja vaativat pikaisesti rauhaa ilman ehtoja. Suuren ja voimakkaan valtion tarvetta tuntemattomat luoteisen alueen pikkuviljelijät, jotka kärsivät sodan rasituksista, rahakeinottelusta ja huiluakista, sympatisoivat suureksi osaksi näille. Ne muodostavat erinäisiä salaseuroja, joihin keskittyvät koko maan pasifistiset voimat.

Pohjoisen demokraattien toista siivustaa kutsuttiin "sotademokraateiksi" ja vaikkakin ne pitivät kiinni puolueensa historiallisista traditioidensa, kannattivat ne Unionin kokonaisuutta ja sotaa.

"Rauhan demokraattinen" like on huippusaan v. 1863. Ne nimittivät Clement L. Vallandighamin Ohiossa kuvernöörin ehdokkaaksi. Hän oli valtionsa edustajana kongressissa kii-vaimpia Lincolnin sotapolitiikan vastustajia ja juuri ennen nimitystä oli hän määrätty pakenemaan pohjoisen maaperältä presidentin sulovuksesta. Tämä "kunings Lincolnin" vastustaja, kten solvaavat sanat kuuluivat, oli Canadassa ja sai 187,000 ääntä,

vaikkakin joutui häviölle. Kansan oikeuksista puhumalla ja rahakkaiden hyväksi todella vallitsevan keinoellun arvostelulla vetivät "rauhan demokraatit" kaikkialla vähäyväisten piiristä kannatusta siinä määrin, että esim. eräät eurooppalaiset tutkijat, jotka tarkoin seurasiivat tapahtumien kulkua Amerikassa, ihmettelivät suuresti, miten jenkkit saattavat 18 kuukautisen taistelun jälkeen tukea sitä taantumuksellista, jotka vastaan he olivat taistelleet. Tämä kumastelu tulee oikeutetuksi sen vuoksi, että oikeutettuun tyväien tyytymättömyteen sekoittui myöskin rotuvihaa ja orjarahviolet sympat

NEW YORK CITY

WILHO HEDMAN, lehtemme New Yorkin kirjeenvaihtaja ja pääasiamies, on tavattavissa kello 1:00—4:30 keskellä arkkipäivinä, paitsi lauantaina, ASKL Osaston huoneessa (227 E. 84th St., Room 5), johon puhelin on RE 7-4155.

JOPAS LÄMPENI

Heinäkuun ensimmäinen ja toinen viikko ovat olleet jo lämpimiä täällä, ollen tuossa 85 ja yli. Kerran jo nousi 89 asteeseen. Uimarannikoilla on tunkokseen saakka väkeä ja kerran jo Coney Islandin rannikolle saapui yli miljoonan ihmistä.

OIMON ALUEEN KESÄJUHLAT.

Joista on jo lehdestämme julkaistu selostuksia, onnistuivat hyvin. Juhla-aiikka on kauniin Palmetto-järven rannalla, Wiljamaiden kesähuvillalla. Siskoni pojan Edwin Haeme'n autossa pääsin juhla-aiikalle ja siellä tapasin useita vanhoja tuttaviani, joista vanhin William Kauppinen, joka hiljakkoin vietti 90-syntymäpäiväänsä. William on matkatoverini, hänen kanssaan samalla laivalla tulimme Bostonin satamaan elokuulla 1902, lähes kuusikymmentä vuotta sitten. William Kauppinen on syntynyt Jyväskylässä maaliskuun 8 p. 1871, joten hän on viimeisellä vuosikymmenellä, jos sadasta vuodesta puhutaan. Istuimme ja muistelimme menneitä aikoja, Bostonissa muuttimieheen toiseen laivaan, joka toi New Yorkiin.

William ei viihtynyt New Yorkissa, matkusti Syracuse, N. Y. ja sieltä San Franciscoon, Calif., jossa oli suuren maanjäristyksen aikana v. 1906 ja muistava hyvin ne hirvittävät tapahtumat. William meni naimisiin Kentuckyn valtiosta ja heille syntyi yksi tyttö, jonka luona William nyt asuu. Clevelandista tuli hänelle vakituinen asuinpaikka ja siellä hän on ollut ASKL:n Clevelandin osaston jäsen, toimien useissa tehtävissä.

William Kauppinen on ammatiltaan räätäli ja on ehtinyt monta tekiä tekemään. Hän on vanhin ja yksi niistä harvoista suomalaisia Clevelandin räätäleitä, joita vuosia sitten oli paljon. Williamin tukka on vaaleammut, mutta mies on vilkas.

Koposen Augusti on toinen vanha tuttavani, vaikka ei vanha mies, täyttänyt vasta 80 vuotta. Silloin kun Clevelandin osaston toimihenkilöistä puhutaan, niin August Koposen nimi pulpahtaa esiin, sillä hänellä

on aikaa kaikkeen toimintaan, mikä koskee suomalaisia, etenkin osaston toimintaa. Hän laulaa, puhuu, kaskuilee ja tekee "takkeja" vielaikin, sillä hän kuuluu niihin "kinkuoriin" suomalaisiin räätäleihin.

August Koponen tuli New Yorkiin vuonna 1903, siis vuonna jolloin New Yorkin osasto perustettiin. August on syntynyt siellä Kuopion puolella ja on sen ajan nuorisoa, jolloin venäläisen sortovalta yritti asettaa Suomen pojat venäläiseen sotaväkeen, mutta erehtyi, sillä pojat eivät siihen suostuneet, joten laitoin asevelvollisuutta peruutettiin. Koponen lähti Clevelandiin ja on siellä ollut vaikuttavana toimihenkilönä yli viisikymmentä vuotta. Vietin yhden päivän Vilma ja August Koposen talossa, jossa oli mainio tilaisuus muistella entisaikojia.

Korven raivaaja

Edesmenneen sisareni Mandin ja hänen miehensä Otto Hokkasen nuorin poika, Edwin R. Haeme, on alkuperäisiä korven raivaajia, joka halusi raivata kotinsa maalle. Hän osti maapalan 8 eekkeriä West Richfieldissä, Ohiossa, ja sinne rakennutti talonsa ja käy työssä Clevelandissa, ajajan 20 mailin matkan edestään joka päivä. Sivutoiminaan hän kasvattelee marjoja, kukkia ja kasviksia. Tänä kesänä hän oli jo myynyt 81 varttia mansikoita ja se on hyvä osu. Hän on naimisissa ja heillä on kaksi poikaa. Vietin heidän luonaan useita päiviä, sillä en ollut nähty heitä moniin vuosiin.

— "Rakennan vielä suomalaisen saunan ja kaivan uima-altaan, johon paikka on jo katsottu", tuumi hän. Kesäjuhlassa tapasin Raisan, jonka kuvaukset "Me naiset" ovat tunnettuja Raivaajan lukijoille. John Luopa, samoin kuin Raisa ovat Pittsburghista, Pa. Martha Naaralainen, New Jersey kirjeenvaihtajamme, tapasin Ohion juhilla. Juhlien järkevintä tapausta oli Emil Wiljamain kohtaus. Hän oli avajaispuhetta pitämässä kun sai sydänkohtauksen ja kaatui. Onneksi saatiin sairausvaunu ja apua, joten hän on jo tervehtymässä, mutta tapahtuma pysyy mielessä.

SAIRASTAVAT RAUTATIE

Oli aika jolloin rautatieliikenne oli yksi varakkaimpia, mutta nyt rautateitten kohtalo on vaakalaudalla. Ne sairastavat rahapuhlaa ja niin pahasti, että uhkaavat lopettaa liikenteen, jos hallitus ei tule apuun.

New Haven rautatieyhtiö on jo sellaisessa tilassa, että ellei apua tule, niin liikenne lakkaa. Mainittu rautatie haki federaalihallitukselta \$5 ja puolen miljoonan lainaa, entisen \$40 miljoonan velan lisäksi. Lainaa ei myönnetty, joten vararikko oli seurauksena.

New York Times kirjoitti: "Junien täytyy kulkea" sillä rautatieliikenne on kansalle välttämätön. Mainiten syistä, jotka ovat raskaana taakkana rautatieyhtiölle, selostus jatkuu: New Haven rautatieyhtiö maksaa vuosittain veroina \$14 miljoonaa niille neljälle valtiolle, joitten läpi sen junat kulkevat. Valtiot ovat jo myöntä-

DeSoto and Plymouth myynti ja palvelu
Brooderi kolia

PAUL W. ROPER & SONS

Ward Ave. Moosup, Conn.

30 VUODEN KOKEMUS

KELLOJEN KORJAAMISESSA

Verraten halvalla hinnalla me laitamme kellonne käyntiin ja uuden näköiseksi.

PATTERSON'S JEWELRY STORE

122 MAIN ST. DANIELSON, CONN.

TILLINGHAST — Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Central Village
Tel. Prescott 4-3284 Tel. Logan LO 4-2147

ARTHUR'S REAL ESTATE

Arthur T. Veilleux, Agent

ASUINTALOJA, FARM- ja HUIVILAKINTEISTOJA

"Myynnit ja ostot luottamuksellisesti"

TEL. PR 4-2803 1 Broad St. Corner Main & Broad Danielson, Conn.

R. A. TILLINGHAST — Puutavaraa

RAUTATAVARAA
MAALIA
MUURARIEN TARVIKKEITA

North Main St. — Puh. PR 4-8588 — Danielson, Conn.
Auki perjantaisin kello 8.

neet veroalennuksina \$6 miljoonaa 200 tuhatta.

New Havenin rautatie maksaa \$6 miljoonaa vuokraa Grand Central aseman käytöstä vuosittain.

New York Central rautatie, joka vuonna 1959 sai oikeuden lopettaa liikenteen River Division, West Side rataosalla, joutui oikeuteen, jossa sitä vaadittiin avaamaan liikenne uudelleen, vastasi että liikenne sillä rataosalla väheni niin, että se ei kannattanut, eikä kannata nykyään.

Ennen rautatiet olivat pääkulkuväylinä, nyt bussit, lentolinjat sekä yksityiset autot ja kuorma-autot ovat vieneet liikenteen, joten rautatiet sairastavat varojen puutteita.

Terveiset Suomesta

Mrs. Jenny Nissinen, talosta 50 A Lucust Hill Ave., Yonkers, N. Y. palasi Suomi-matkaltaan kertoillen terveisiä. Hyvinhän siellä näytävät voivan, mutta kyllä siellä on vielä paljon, joilla elämä ei ole ruusuja ja kukkaisten päällä kävelyä. Paljon on jotka vielä apua tarvitsevat. Uu- vimatkalijat katselevat Suomea juhla-asussa ja käyvät vierailuista vierailuun, joten todellakin kansanelämä jää heiltä näkemättä.

Mrs. Hilma Kyrö Suomeen

Mrs. Hilma Kyrö, Mulkikka Riverin seudulta, N. J., edesmenneen Eino Kyrön leski, matkusti lauantaina, heinäkuun 15 p:nä lentäen Suomeen. Hän on omaa sukuaan Vanhanen, kotoisin Mikkeliästä. Hilma oli täällä siskonsa Mrs. Emil Penttisen luona, talossa 78 East 125th St. Hilma Kyrö on entisiä New Yorkin asukkaita. Toivomme hupaisaa matkaa.

Long Islandin maratonkilpailu

Kolmas vuotuisen moottorivenekilpailu heinäkuun 12 päivänä Long Islandin ympäri päättyi Sam Grifittin voittoa. Hänen 31 jalkaa pitkä moottoriveneensä, Betram Inboard suoriutui voittajana tuolla 280 mailin matkalla. Aika 6 tuntia ja 22 minuuttia. Ohjaajana oli Sam Grifitt, Miamiista, Florida ja mekanikkona Dick Bertram.

Mainittu miamilainen moottorivene suoriutui voittajana Miami-Nassau kilpailussa aikasemmin tänä kesänä. Venessä on 330 hevosvoimainen Chrysler moottori.

Toisena tuli perille A Pacemaker Unitility, jota ohjasi Frank Knispel, Lindenhurstistä, L. I., aika 7 tuntia 10 minuuttia. Kilpailuun lähti kaksikymmentä neljä veneitä, joista kahdeksan "räkkättiin" heti alussa ja useita jäi kilpailun kesken syystä kuin aallokko oli liian suuri ja kova tuuli heitteli veneitä.

W. H.

Nuoruus ja hulluus, vanhuus ja viisaus.

Suomalainen sananlasku.

Philadelphia, Pa.

Saavuttanut 50-vuotishääpäivänsä

Jo ennen ensimmäistä maailmansotaa tänne muuttaneet Erna ja Jack Kallio, tällä viikolla saavuttivat 50-vuotishääpäivänsä.

Kolmen lapsen kasvattaminen ei ole ollut helppoa etenkin, kun perheen isä uukotyöläisenä on saanut kokea mitä jokainen rakennustyöläinen saa työmarkkinoilla kokea, että työtä ei ole vakituisesti.

Suomessa Jackilla oli hyvä työ, hän oli Singer ompelukonetehaan edustaja, polkupyörällä ajoi pitäjistä pitäjään tutustuttan maalaisemäntä ompelukoneen käyttöön. (Muistaakseni ovat Ilmajoen pään kotoisin).

Siellä hän maantien vieressä kukkia nukkimmassa näki näin tytön, joka huolimat pienuestään oli tarmokas ja käynyt jo karjakokouluun, mutta kun Jack oli köyhä poika ja ei ollut taloa, lähettiin Amerikkaan niinkuin moni muu on tehnyt, etsimään Länneen kultaalea.

Ensi vuodet olivat vaikeat. Toisen maailmansodan aikana saatiin omatalo. Pojat osoittivat kätevyttä "lasten hiiroja" ja sotateollisuudessa heillä oli kysyntä. Tytär oli niin etevä koulussa, että sai monta "scholarshipia", joten ei tarvinnut isän ja äidin yliopistoa kustantaa. Hän kävi alkeiskoulun opettajaksi, mutta kesäisin lukee lisää. Hänellä on jo oma koti ja oma perhe. Kaksi lasta, poika ja tytär. Sanotaan usein: "ei tytärtä kannata koulututtaa, vaan poikaa." Oneralle koulutus olikin tärkeä kun mieheensä sai sydänkohtauksen ja oli puoli vuotta sairaalastalla. Ei tarvinnut Oneran menää lattiaa pesemään jonkun varakkain perheen keittiöön, sai toimen koulusta. Ja kaikkein omistuisinta, kohtalo näes puljettaa meitä monella tavalla. Nykyään hän opettaa siinä alkeiskoulussa, jossa itse pienenä tyttönä kävi ja tämänkin kirjoittaja.

Mamma Kallio on ollut huono-vointinen viime vuodet, isä ollen jo eläkkeellä, pojat Onni ja Toivo käyvät työssä. Onni olisi vinyt äidin ilmatteit Suomeen käymään, mutta äidin huonovointisuus oli esteenä.

Mamma Kallio passaa poikiaan, mutta pojat myös pitää mamman hyvänä.

Tänä päivänä Mamma Kalliolla on parhaimmat päivät kuin koskaan ennen. Uudessa kotimaassa on hyvä olla silloin kun on myötätuuli. Toivomme, että myötätuuli yhä seuraisi heitä.

Mrs. Kallion veli, Sulo Holm, monivuotinen philadelphialainen, myös on onnistunut uudessa kotimaassaan. Palveltuana McCormack laivayhtiöllä vuosia, on päässyt eläkkeelle, kompania järjestäen suuret juhlat eläkkeelle menijälle New Yorkissa, jossa jaettiin muistoesineitä monivuotisille uskollisille työntekijöille josta

Sulo työnjohtajana sai kultakellon.

Hän asuu Hildansa kanssa omissa talossaan Philadelphiaassa.

Onnittelumme kultaapäivänne johdosta, Erna ja Jack Kallio! — Entinen naapuri.

North East, Md.

Fitchburgin kesäjuhilla

ja Massan kauniita seutuja katsele- massa kävi meitä täältä neljä nais- leskeä, nimittäin Elli Aro, Wilma Matson, Helmi Kataja ja Linda Fin- berg, viimeainutun toimiessa auton ajurina. Juhlilla ei ole tarpeellista enää lähemmin kertoa, mutta meidän marylandilaisten puolesta kuitenkin tahtoisin onnitella ja kiittää Maynardin nuoria hyvän näytelmän hyvästä esityksestä. Näytelmä "Huu- tokauppa" oli todellakin hupaisa ja me kaikki nautimme siitä. Ilahdut- tavaa on, että nuoremmat osallistu- vat seuratoimintamme jatkaakseen väsähtäneiden vanhempien työtä.

Kiinnostavien kesäjuhlien ohella meillä oli toinenkin tarkoitus mat- kallamme: Piti nähdä Kiipin niemi ja sen rantoja huuhteleva Atlanti, joka on vuosikymmeniä säilynyt mielessämme sen vuoksi, että siellä olimme nuorena asuneet. Kävimme tapaamassa useita tuttaviamme, joil- le vieraanvaraisuudesta olemme kii- tolliset. Meliimme palautui uudest- aan vuosikymmenien takaa aika, jolloin Gloucesterin s.s. osasto toimi nuorten innostuksia ja tarmolla. Olot olivat näiltä ajoilta luonnolli- sesti paljon muuttuneet, mutta seutu oli suurin piirtein pysynyt yhtä vie- hättävänä.

Toivomme vain, että kauniissa Sai- man puistossa kesäjuhla voidaan jatkaa määrätömään tulevaisuuteen ja siihen voidaankin luottaa, koska jo paljon nuoria väkeä oli karkassa juhlatöimissä, ravintolassa ja muissa tehtävissä. Muuten matkamme sujui hyvin. Yötä olimme Southbridgessä, Mass., josta kiitos Mr. V. Johnsonille kaikista vieraanvaraisuudestaan. Koi- timen tullessamme yövyimme Connecti- cutissa.

Mr. ja Mrs. Pauli Luomalla

liedenlämmittäjät

Tässä lähellä naapurikylässä Glen Bernenimessä paikassa Mr. ja Mrs. Pauli Luoman kodissa käsimme heit- tä lämmittämässä sillä heillä on uusi ja kaunis koti melkein valmis. Me- nimme vähän aikasin sillä Mrs. Luo- man sisko miehineen tuli Suomesta tänne vieraillemaan. He ovat Helsin- gin asukkaita. Toivomme Mr. ja Mrs. Aholle hauskaa täälläoltoa ja onnellista kotiinpalautta. Mrs. V. Sal- minen on Mrs. Aholn täti.

Kesäisin terveisin: H. K. ja.

Vanhalla väleä kulkku, nuorella terävä hamma.

Suomalainen sananlasku.

URHEILU

Scandinavian American Athletic League Track and Field Championships

The 48th Annual Track and Field Championships of the Scandinavian American A. L. will be held on Sunday, August 27th, 1961, starting at 12 o'clock noon. The site of the meet again will be the Red Hook Stadium, Brooklyn, N. Y. These championships have been held there for many years in the past. It is urged that all athletes of Scandi- navian descent (Danes, Finns, Nor- wegian and Swedes) take notice and start to prepare in earnest for this annual event. Entries close with the secretary on August 16th, 1961. There will be no post entries, unless already entered in one event. Hoping that all the readers take notice and pass the word regarding this coming event. More about this later.

Kohtalo

jatkoa 4:11: sivulta

ole arvoisesi. Olen huono ihminen. Olen niin onneton — en voi jäädä tänne!

Elli peitti kasvonsa käsillään, mut- ta samalla, kun hän oli purskahtama- sillaan itkuun, Anttu otti hänet sy- liinsä ja sanoi:

— Tiesin kaiken jo ottaessani sin- nult Elli ja olet juuri sellainen, jota rakastan. Minulle et ole koskaan ol- lut etkä tule olemaan huono ihminen. Ja taistelemalla ja ponnistelemalla yhdessä eteenpäin tulemme päivä päivältä paremmiksi. Rakastathan mi- nua, Elli?

— Rakastan nyt ja aina ja iankaik- kesesti, sanoi Elli.

No silloinkin kaikki on niinkuin tulee ollakin, sanoi Anttu onnellisena. — Kaikki muu on toisarvoista sen rinnalla.

Marmorista ja granittista hautakiviä

BOLSTER MONUMENTAL WORKS

MAURICE M. FLOOD, omistaja
10 LYNN ST. NORWAY, MAINE
Puh. Pilgrim 3-2673

Clark's Flower Shop

ROCKLAND, MAINE

338 Main Street

Puh. Lyric 4-4141

DR. LLOYD M. RICHARDSON

HAMMASLÄÄKÄRI

11 Shaw Ave. — Rockland, Me.

Tel. LY 4-8933

Tunnit: 9—12, 1—5; lauantaisin 9—12

Hart Schaffner PUKUJA

McGregor URHEILUASUSTEITA

Arrow PAITOJA

Stetson HATTUJA

Florsheim KENKIÄ

BEAR HILL MARKET

TÄYDELLINEN VALIKOIMA

— LIHAA — SIIRTOMAATAVAROITA —

HEDELMIÄ — VIHANNKESKIA

SCOTT-ATWATER MOOTTORIN VÄLITÄJÄ

Puh. TEMPLE 2-5251 Waldoboro, Maine.

Alanteen sanakirja nyt saatavissa!

Kohtaatko vaikeuksia yrittäessäsi etsiä suo- malaiselle sanalle englanninkielistä vastinta?

Kukapa ei kohtaisi!

Mutta ne, joilla on V. S. ALANTEEN

SUOMALAIS-ENGLANTILAINEN SANAKIRJA

SELVIAVAT VAIKEUKSISTAAN VAHIN VAIVAIN.

Varastossamme taasen on tätä alallaan Suomen suurinta v. 1956 painettua sanakirjaa, jonka 1,111 sivulla on 130,000 suomalaista hakusanaa ja lausepartia. — Alanteen Sana- kirjan käyttöarvoa suuresti lisää se, että tekijä on sen alkuun liittänyt seikkaperäiset englannin kielen ääntämishjeet. Teos on korvaamaton apuväline kirjeenvaihtajille ja kääntä- jille sekä englannin kielen opiskelijoille.

Hinta \$15.00

RAIVAAN KIRJAKAUPPA

FITCHBURG, MASS.

Massachusettsin sää: Paikoitellen pilvistä, lämmintä ja hikistä tänään. Osittain pilvistä, hikistä ja lämmintä yöllä. Suurempaa sään muutosta ei tapahdu lauantaina.

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

— Mr. Onni Pasanen, 639 Stickney Road ja Ida (Jalko-Sievinen) Peltto, ilmoittivat avioliittoon menoaikumuksen. Leone E. Pelletier, 173 Blossom St., ja Alice V. Tuomala, 244 Blossom St., ovat myös ilmoittaneet avioliittoon menoaikumuksensa.

— Poikalapsen Burbankin sairaalassa synnytti Mrs. David E. Simonds o.s. Sharon Lee Kask, 163 Rollstone street.

— Tyttölapsen Burbankin sairaalassa synnytti Mrs. John F. Nash, o.s. Helen E. Kondelin, Ashby.

LEOMINSTERIN KOULURAKENNUSTOIMINTA SAANUT VALTION HYVÄKSYMISEN

Leominsterin uuden koulurakennuksen suunnitelma on saanut valtion School Building Assistance Commissionin hyväksymisen ja siis siltä puolelta ei ole esteitä odotettavissa. Rakennussuunnitelma tulee maksamaan noin kolme ja puoli miljoonaa dollaria.

Valtion hyväksyminen merkitsee myös sitä, että Leominsterin kaupunki saa valtiolta rahallista avustusta rakennustoimenpiteilleen. Rakennustyöt aloitetaan syyskuussa.

UUTISILMOITUKSIA

BOSK HAUTAUSTOIMISTO
85 Blossom Street — Puhelin DI 2-3635. Aina palveluksessa.

HAZEL ST. SAUNA avoinna perjantaisin klo 2 ip.—10 illalla, lauantaisin klo 10 ap. klo 12 yöllä, sunnuntaisin klo 8 ap.—klo 12 päivällä. Heimo Lappalainen, omistaja, 50 Hazel St., Fitchburg, Mass.

MYYYTÄVÄN miesten uusia kenkiä ja kalloseja. Myös korjataan kenkiä. City Shoe Repairing, 831 Main Street, Fitchburg, Mass.

Leominster Granite And Marble Works
GEORGE W. YALE, omistaja
Kaiken mallisin kirjaimin kaiverrettuja hautapatsaita
Puhelin KE 7-2346
203 MAIN STREET LEOMINSTER, MASS.

ARON Sex-Link Kananpoikia
Mass. (U.S.) hyväksyttyjä pullorom-vapaiksi
ARO'S POULTRY FARM
Elm Street, West Townsend, Mass. Puh. Townsend 200

HUOMIOON!

Suuri valikoima kirjoja juuri saapunut Suomesta.

"Kaksi Aarretta, Neljätoista Kuolemaa"

Peter Eton ja James Leasor — \$3.50
Cornelius Ryan — \$4.25
Frank G. Slaughter — \$3.25
Elaine Dundy — \$3.50
Helvi Erjakka — \$3.25
Marek Hlasko — \$3.25
Ernest K. Gann — \$3.50
Frank G. Slaughter — \$3.25
Sergeanne Golon — \$4.50
Lauri Lassimpelto — \$3.25
Niilo Lautamäki — \$3.25

Charles Leonard Lundin — \$4.50
Wilfrid Schilling — \$3.50
Mauri Sariola — \$3.50
Waino Linna — \$4.50
"Täällä Pohjantähden Alla" II osa Waino Linna — \$4.50
"Pikkukaupunki" Sherwood Anderson — \$3.00
"Kuolema Noutaa Arkipiispan" Willa Canther — \$3.50
"Punainen Kunniamerkki" Stephen Crane — \$2.75
"Nainen Muotokuva" Henry James — \$4.25
"Elämä Metsässä" Henry David Thoreau — \$3.00
"Seitsenpäiväinen Talo" Nathaniel Hawthorne — \$3.25
"Kahvila Taivasten Valtakunta"

Francine Mollet Jaris — \$3.50
Hans Kades — \$4.25
Vaughan Wilkins — \$3.00
"Prinsessa Karkuteilla" — \$3.00
"Ikuisilla Niityillä" kovissa kansissa Siippainen — \$2.50
"Ikuisilla Niityillä" paperikansissa Siippainen — \$2.50
"Tarinaniskijä" kovissa kansissa Siippainen — \$2.50
"Tarinaniskijä" paperikansissa Siippainen — \$2.50
"Tiberius Oli Rakkauteni" 309 siv., sid. Elisabeth Dored — \$3.50
"Tuulinen Paikka" 309 siv., sid. Mauno Arjavirta — \$3.25

— ja lähimmäistesi niinkuin itseäsi! 300 siv., sid. Heimo Lami — \$3.25
"Tytti Ja Rakkaus" 171 siv., sid. Liisa Vuoristo — \$1.95
"Ehimmänsä Maailmansodan Voittajat ja Suomi" 270 siv., sid. Juhani Paasivirta — \$3.25

Tilatkaa ylläolevat kirjat

RAIVAAN KIRJAKAUPASTA
48 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass.

Veronmaksutilastoa raoteltu hieman

Fitchburgissa on joitakin suuria teollisuuslaitoksia, jotka suorittavat kaupungille veroa vuosittain kunniotettavan summan. Muistettava on tietojen se, että niillä on sitä vastaavat suuret tulot myöskin.

Verotuslautakunnan puheenjohtaja John A. Kearsin tiedoituksen mukaan suurin veronmaksaja on Fitchburg Gas & Electric Light Co., jonka verolasku tänä vuonna on \$334,999.80. Toisella suurustilalla on Crocker & Burbank Co. Assn., jonka verolasku tälle vuodelle on \$314,284.20.

Kolmannella tilalla on New England Telephone & Telegraph Co. Sen persoonallinen omaisuusvero on tällä vuodelle \$59,650. Sen verotettavan omaisuuden hinnaksi on asetettu \$814,900.

Fitchburg Gas and Light yhtiön verotettava omaisuus on \$4,576,500 ja Crocker-Burbank & Co. Assn. omaisuus \$4,293,500.

Nimityskaavakkeiden virastoon tuonnille asetettu määräaika

Leominsterin ensi syksyn kunnallisvaaleja varten ehdokkaitten nimityskaavakkeet tulee olla kaupungin registreerauslautakunnan hallussa ensi lokakuun 10 päivän mennessä. Ilmoituksen julkaisi kaupungin kirjuri Arthur G. Kennard. Registreerauslautakunnan on ne tuotava kaupungin kirjuriin virastoon lokakuun seitsemäntoista päivän mennessä.

Nimityskaavakkeita on saatavana kaikkiin kaupungin virkoihin kaupungin kirjuriin toimistosta.

Nimityspapereihin pormestarin ja yleisvaltuusmiehdehokkaiksi pyrkijäin on hankittava yksi prosentti vuoden 1960 vaaleissa annetuista äänistä. Piirivaltuusmiesten kaavakkeihin tarvitaan vain viidenkymmenen äänestäjän nimi. Sama määrä nimiä pitää olla koulukomitean virkaan pyrkijöiden nimityspaperissa.

SHOPPING CENTERIÄ ALETAAN RAKENTAMAAN

Fitch-maantien varrelle aletaan ensi viikolla rakentamaan suuria myymäläkeskuksia, sillä kaikki asiat alkaa olla kunnossa. Paikasta pitäisi tulla yksi suurimpia myymäläkeskuksia näillä ympäristöillä.

Berliiniläiset

murehtivat vähemmän kuin me täällä

Fort Devensissä oleva armeijan upseeri, kapteeni William F. Macatee, sanoi berliiniläisten olevan vähemmän huolissaan edellämaituun kaupungin kohtalosta, kuin me täällä tuhansia malleja etäällä asuvat.

Kapteeni Macatee oli vuonna 1959 Berliinissä, jolloin Berliinin kriisi oli aika jännittävä. Ellei mitään muutosta berliiniläisten entiseen suhtautumiseen tule, niin tuleva kriisi ei heitä sen enempää tule huolestuttamaan.

Liittolaisten asejoukkojen Olsaksassa on antanut luottamusta Länsi-Berliinin asukkaisiin. He tietävät, että jos liittolaisten joukot jättävät Berliinin, silloin heidät hukka perii. He antavat arvion liittolaisille ja luottavat suuresti heihin. He ovat rakentaneet kaupungin mallikelpoisen kunntoon ja rakastavat sitä eivätkä halua tulla itäsaaksalaisten hallinnon alaiseksi.

Yhdysvaltain asejoukot Berliinissä on parhainta maailmassa, kapteeni Macatee huomautti. Heidän moraalisuuden on korkealla ja heidän harjoittelunsa vastaa ajan vaatimuksia.

MAANTIETUUKUNNAN TUKITAAAN KAUAN

Kaupungin virkailijat tulevat tukemaan noin kuusi kuukautta Mainkadun vierelle rakennettua maantietuukuntaa, että nähdään tarvitaanko tehdä uudistuksia ja minkälaisia.

Valtion yleisten töitten komissioneri, Jack P. Richard, on luvannut antaa kaiken mahdollisen avun pormestari Bourqueen toimenpiteille tutkimuksen toimituksessa. Valtion teinistöön otettiin myös liikennettä silmillä ja tekevät siitä raportin tulevia toimenpiteitä varten.

POLIISIN AUTON RAJÄHDYSTÄ YHÄ TUTKITAAN

Tiistai-ilta tapahtunut Fitchburgin poliisin auton moottorisuorituksen alla tapahtunutta räjähdystä yhä tutkitaan ja on se herättänyt tavallista suurempaa huomiota viranomaisien taholta. Tutkimuksen tuloksia ei ole vielä annettu julkisuuteen, sillä se viranomaisien mielestä on ennenaikaista, sillä useita asioita on vielä epäselvänä.

Edellämaituista rikoksesta korkein rangaistus on kaksikymmentä vuotta vankeutta.

SEURAKUNTAUUTISIA

Ev. Lähetysseurakunta
Ensi sunnuntaina klo 9.30 on englanninkielinen hartaustilaisuus, jossa Torsti Mattson puhuu. Klo 7 ill. on suomenkielinen hartaustilaisuus jota johtaa Mrs. Anna Kapanen. Tiistai-ilta klo 7.30 on hartaus- ja ohjelmatalaisuus, jota johtaa Saimi Järvinen. Kahvipöydän kattavat Liilan Lindqvist ja Helvi Leikkanen. Tervetuloa kaikkiin näihin tilaisuuksiin. — Kv.

P. Paavali seurakunta

P. P. Naisten Kerhon Ohjelma- ja tarjottu tilaisuus on ensi tiistaina klo 2 iltapäivällä. Pauline Guildan naiset toimivat järjestäjinä. Kaikki ovat tervetulleita.

P. P. ja Emanuel kirkkojen yhteyden Raamattukoulu lapsille alkaa ensi maanantaina ja kestää kaksi viikkoa. Koulukoulu klo yhdeksästä kahtentoista. Koulua pidetään Emanuel kirkossa ja lapset neljäntoista vuoteen saakka voivat tulla kouluun. I. L.

Suom. Luterilainen Seurakunta

Ensi sunnuntaina, heinäkuun 16 p. on suomenkielinen ehtoollisjumalanpalvelus klo 8.30 ap. Englanninkielinen ehtoollisjumalanpalvelus on sunnuntaina klo 10 ap. Past. Gerhard Aho saarnaa. — Julia H.

MAHTAVA "IHMINEN HISTORIA" ILMESTYI SYYSKYLÄ

Kansainvälisen tutkimustöiden suurimpiin saavutuksiin kuuluva työ — UNESCO:n toimesta kirjoitettu ihmisen historia — alkaa olla loppuun suoritettu. 500 tiedemiestä on vuodesta 1951 lähtien valmistellut tätä teosta.

Yrityksen alulle panija, Sir Julian Huxley, on ilmoittanut teoksen käsikirjoituksen olevan valmistusvaiheessa ja julkaisun tapahtuvan yhtäikaisesti Englannissa ja Yhdysvalloissa tämän vuoden syyskylä.

Teoksen tarkoituksena on kertoa koko ihmiskunnan historia, joskin siinä keskitytään ihmiskunnan kulttuurin ja tieteen kehitykseen, jotka on asetettu etusijalle ennen sotilaallisten ja poliittisten tapahtumien ja kehitysvaiheiden kuvausta. Historia päättyy 20. vuosisadan puoleenvälisiin.

LAÄKETTA KURITOMILLE KOULULAISILLE

Rauhoittavat lääkkeet ovat soveliaampia käytettäväksi kuin kurinpidolliset rangaistukset liian valloittomien koululaisten ollessa kysymyksessä. Tätä mieltä on ainakin englantilainen psykiatri, tohtori Cakares Burns. Lääkkeet, jotka tulevat kysymykseen normaalissa psykiatrisessa käsitelyssä, eivät voi muodostua tavaksi, tri Burns huomauttaa. Pahataposten läsnä käsittely sedatiivilla on suositeltavaa, arvelee Burns, joka itsekin on koululääkäri.

VÄINÖ PELKONEN:

KOHTALO

Meri myllersi yötä päivää ja tuuli pauhasi puuttomalla saarella esteettömästi saaden kalastaja Lotsarin ajo- ja rakennetun asumuksen seinät rusahtelemaan ja ullakon lukut ko-lahtelemaan. Ilma oli jäättävän kylmä.

Jos yritti tuvasta ulos, repäisi raju tuuli oven käistäsi ja heitti sen paukkahten seinää vasten. Ja myrsky-tuulen pieksämällä iljanteisella rantaan johtavalla pihapölyllä oli tottuneenkin kulkijan mahdollonta pysyä pystyssä.

— Myöhäinen talventulo on aina täällä saaristossa tällainen, sanoi Anttu Lotsari vaimolleen Ellille, jonka hän oli muuttanut kaukuisa aikaisemmin kesän kauneimmallaan ollessa tuonut mantereelta saarelle. — Jos olisimme saaneet talven aikanaan, olisi sinullakin nyt täällä paljon mukavampaa.

— Täytyykö sinun tällaisella hirtittävällä ilmalla lähteä merelle? kysyi Elli mieheltään.

— En jättäisi sinua yksin, mutta se on pakko, sanoi Anttu nuorelle vaimolleen. — Elämä täällä ei ole helppoa. Toistahan oli tietysti siellä kaunista: kuivat kadut ja sähkövalot ja vaikka mitä. Kadutko, että —

— En koskaan, sanoi Elli. — En, en, en, —! Miksi katusiin? Tiedäthän sinä mitä minä —

— Anna anteeksi, en tarkoittanut sillä mitään loukkaavaa, sanoi Anttu vetäessään saappaista jalkaansa ja pukutuessaan öljytakkiin. — Tulen aamulla ja olen varma siitä, että huomenna on jälleen vihdoin kaunis. — Näkemisiin!

Anttu astui etunojassa pää rintaa vasten painettuna iljanteista polkura rantaan, irroitti "Allin" kiinnitysköyden laiturista, nosti ankkurin ja käänsi veneen keulan aavalle, joka näytti olevan täynnä lumisohjua.

— Ei hätää mitään jos vesi ei vain enää nouse, päätteli Anttu ohjatesaan veneen kaukana merellä olevaa verkkomatalaa kohden, jossa kalastajien pyydysket olivat. — Jos luppyr lakkaa ja tuuli käänntyy, ilma on jälleen huomenna varmasti mitä parhain.

Mutta lännestä puhaltanut tuuli ei aamun mennessä käänntynyt ja kylmä ja raaka ilma muuttui yön aikana vain hetki hetkellä raemmaksi. Ja räntäsade, joka oli aika-ajoin osottanut heikentymisen merkkejä, ylti aamunkoitossa jälleen, eikä aikaakaan kun se osaisi Antun silmät ja "tunkeutui kylmänä ja märkänä hyhminä miltei näkymättömistä aukoista hänen vaatteittensa sisäpuolelle kastellen hänen ruumiinsa likomäräksi ja saaden hänet tuntemaan kylmiä väreitä selkäpiissään.

Sumukellon ääni kuului silloin tällöin pimeyden halki Antun korviin ja aika-ajoin väliä yötä ja päivää palavan loiston valo kuin utuvarhain takaa hänen silmiinsä, tehden kadottuaan pimeyden entistäkin synkemmäksi. Antulla ei ollut yhä yltävän myrskyn kourissa sokeana ja kohmeisena minkäläistä mahdollisuutta palata kotisaarelleen ja hänen täytyi, harhailtuaan hetkisen yön pimeänä aikana ulapalla, ohjata "Alli" aamunkoitossa hätäsaamaan jonkin matkan päässä olevan suuremman saaren aallonmurtajan suojaamaan satamaan.

— Tein pahoin kun jätin Ellin yksin tällaisella myrskyllä, sanoi Anttu päästyään satamaan. — Jos vesi saarella nousee ranta-aittoihin asti, hän on hukassa.

Onneksi myrsky vihdoin seuraavana päivänä aamupäivällä lakkaasi ja virta rupesi käymään sen jälkeen pinnastaiseen suuntaan. Ja kuten aina myrskyn jälkeen verkoissa oli saalista ja kalastajia näkyi kaikkialla merellä kauempana kiihuttamassa haapioineen verkkojaan kohden. Mutta juuri samalla hetkellä, kun Anttu ilmestyi rantaan lähtäkseen koemaan verkkojaan ja kotimatkalle, hänet yllätti veneensä lähetytyllä nuori kaupunkilaisittain puettu mies kysymyksellä: — Voisittekohan mahdolli-

sesti antaa minutte kyydin Peninsaa-relle? Kuulin, että olette menossa sinne.

— Kyllä, Astukaa vain venheeseen. Käyn vain mennessä verkkomatalikolla ja palaan sitten suoraan Peninsaa-relle. Ja kun vene oli jälleen vi-lettämässä lyijynraskaita aaltoja pit-kin kohden Peninsaa-re, matkustaja keskeytti äkkiä pitkäsi käyneen hil-jaisuuden ja sanoi:

— Onko Peninsaa-rella monta ta-loa?

— Kuusi.

— Oletteko itse sieltäpäin?

— Ky-kyllä.

— Satuttekohan mahdollisesti tun-temaan Elli Noponen-nimisen nuoren naisen, jonka tietojeni mukaan pitäisi asua saarella?

Anttu säpsähti kuullessaan miehen kysymyksen, vilkaisi tätä silmin ja vastasi hetken hiljaisuuden jälkeen hieman epävarmalla äänellä:

— Onko hän vaalea, sinisilmäinen tyttö, jolla on —?

— Juuri sama nainen: syntymä-merkki vasemmallä puolella kaulassa aivan niin. Sillä tusseen hänet kuin väärän rahan. Onpa tosiaankin haus-kaa, että satui tapaamaan henkilöi-n, joka tuntee hänet noin hyvin. Onko hän naimisissa? Onko se totta?

— On, vastasi Anttu, — erään ka-lastajan kanssa. Mutta kuka te olet-te? Ehkä hänen veljensä?

— Olen hänen vanha heilansa, sa-noi mies silmästä isken Antulle. — Nimeni on Pekka Pasi. Meillä on ollut paljon hauskaa yhdessä. Mutta sitten ollessani erässä paikassa, josta en halua teille lähemmin kertoa, hän karkasi, enkä ole löytänyt häntä sen jälkeen mistään, vaikka olen hakenut häntä kissojen ja koirien kanssa. Vasta viime viikolla sain sattumalta tietää, että hän on täällä.

— Ja mitä aiotte nyt tehdä hä-nelle?

— Tietysti viedä mennessäni, kuin-kas muuten, huudahti Pekka maili-man luonnollisimmalla äänellä. — Olipa sekin kysymys.

— Entäpä jos hän on naimisissa?

— Olipa tai ei, joka tapauksessa otan omani, sanoi Pekka. — Elli on minun ja sillä siisti. Hän ei voi tulla toimeen ilman minua, eikä minun-kaan elämästäni tude mitään ilman häntä. Tanne minä en häntä missään tapauksessa jätä. En käsitä miten hän oli saanut päähänsä tulla tänne. Mikä saati tuo tuossa on.

— Peninsaa-re, vastasi Anttu ontol-la äänellä. — tuossa talossa äärim-mäisenä oikealla on Ellin koti.

— Vai tuollaisessa rötölessä hän on emäntänä? No jopa hän on löytänyt itselleen paratiisin. Minkälainen mies hänellä on? Tietysti sellainen vemmelsäiri etuköyryssä kulkeva verkonpaikkaaja?

— Tavallinen yksinkertainen kalas-taja vain.

— Sitähän minäkin, sanoi mies hymhättäen. — Mitenkäs se vois pa-rempikään olla.

— Laituri on tuossa tuon niemen toisella puolella, sanoi Anttu, — oh-jaan sinne. Odotaan teitä täällä ran-nassa.

IN MEMORIAM

AMANDA MINKKINEN

kuoli 5 vuotta sitten
heinäk. 15 p:nä, 1956

Oi tuonen enkeli armias lepo lempeä hänelle anna. Hänet siivun kirkkain kuljeta, ikirauhan rantahan kannan.

Kaivatven muistelevat

OTTO MINKKINEN, puoliso sekä lapset
BERTHA MARJOMAA ja GEORGE MINKKINEN perheineen
Westminster, Mass.

SURREN ILMOITAN, ETÄ RAKAS VAIMONI

MARY R. HALLSTROM

nukkui kuolonuneeen heinäkuun 2 p:nä, 1961 62 vuoden ikäisenä. Hänet haudattiin Elmhurst Parkin hautausmaa-han, Avonin, Ohioon. Vainajan siunasi viimeleppoon pastori J. H. Evans.

Lähinnä suremaan jän minä, hänen puolisonsa, 3 poikaa, 2 miniää ja 3 lastenlasta sekä lukuisa tuttaviipiiri täällä ja Suomessa.

Nuku rauhassa ikuuntasi rakas elämäntoverini. Syvästi kaivatven

Poolisosi Paul
Aitimme hellä, joka meidät kasvattanut ja neuvoillasi opastit elämän tiellä, ikävöiden ja kiittollisin mielin muistamme Sinua aina.

Mauri, Thurston ja Paul Jr.

KAUNEIN KIITOSKSEN

kaikille ystäväille, jotka lohduttivat minua suruni hetkellä sekä hautausmaalla kotonani kaikin tavoin muistotilaisuuden onnistumiseksi. Keititte kahvit, laitoitte voileivät ja kaikista tarjoiluista piditte huolen. Auttavaa kätänne muistan aina.

PAUL HALLSTROM

9812 Lee Ave., Cleveland 2, Ohio

— Teen niin, sanoi kaupunkilai-nen hypätessään veneestä rannalle. — Palaamme aivan heti. Missä hänen miehensä nyt on?

— Merellä, vastasi Anttu lähties-sään kuljettamaan verkoistaan sa-miaan kaloja ranta-aitaan.

— No sehän kävi sitten kuin nyrkki silmään, nauroi mies raa'sti. — Onpa hauskaa tehdä hänelle pieni yllätys. Hehehe...! Saapa vain nähdä kuinka pitkäksi hänen naaman-sa venyy, kun hän palattuaan huomaa linnun häkistä kadonneeksi. No hei sitten vain!

Mies lähti nopeasti nousemaan iljanteista polkua taloa kohden ja katosi pian näkyvistä. Ja kesti koko-naisen tunnin ennenkuin leivottomana odottanut Anttu näki hänen palaavan Ellin kanssa.

— Anteeksi että sait odottaa niin kauan, huusi Pekka jo kaukaa Antul-le, — mutta syy ei ole minussa vaan tässä Ellissä, joka lykkäsi koko ajan toppia kuin Vänskan hevonen ja tus-kin olisi ottanut koko lähtöä kuule-vaan korviinsa, jollen olisi lopulta suuttunut ja uhanut, että jollet läh-de, niin kerron kaikki miehellesi ja silloin sinä lähdet ainakin. Meillä on näet tämän Ellin kanssa ollut aikoi-naan sellaisia keikkoja, jotka eivät juuri siedä päivänvaloa. Leikkaakos?

— No niin, ei muuta kuin nopeasti vai-veneseen ja mars matkaan. Eikä nyt mennäkään verkkomatalan kautta niinkuin tullessa. Onko moottori kun-nossa? Mitä? Liiku nopeammin! Mikä sinua vaivaa, äijä?

— Eihän tässä mikä...

— No sähköitä sitten kantapäille, että seuraavat varpaita.

— Alkäähän hoppuikoo, sanoi Ant-tu, laitoi veneensä lähtökuntoon ja kääntyi sitten Pekan puoleen: — Pa-rasta on että vieras astuu ensin veneeseen ja rouva vasta sitten.

— Vai niin päin sinä tahdot. No tehdään niinkuin hyvä on eikä niin-kuin oikein. Selvä minun puolestani. Ja nyt Elli on sinun vuorosi — anna-han kätesi tänne.

— Ei hosuta.

— Kumpi meistä määrää sinä vai minä? Elli tänne ja äkkiä. Hyppää, minä otan vastaan. Mutta mitä pirua sinä mies nyt meinaat, kun työnnyt Elliä ja tavaroita vain kauemmaksi, etkä ala ojennella niitä tänne? Olet-

ko kadottanut järkesi? Perhana, pi-tääkö minun —

Pekka nousi vnkkaan näköisenä seisomaan veneessä huomattessaan Antun pidättävän Elliä hyppäämästä veneeseen ja kehoittavan tätä poistu-maan kauemmaksi rannasta ja hän oli juuri hyppäämisillään laiturille näy-tääkseen Antulle mitä kuuluu ja kuka käski, kun tämä pakotti hänet lujalla kädellä istuutumaan jälleen tuhdol-le, irroittaan samalla veneen laituris-ta ja pistäessä moottorin käyntiin, alkaen ohjata sitä sen jälkeen ula-palle.

— En lähde mihinkään ennenkuin Elli on myöskin veneessä, karjasi Pekka raivoissaan Antulle. — Vene takaisin rantaan ja äkkiä tai muuten sinut otti oljileipä! Mitä? Eikö käsky kuulu? Kuka sinä olet?

— Ellin mies, vastasi Anttu pannes-saan moottorin täyteen käyntiin. — Ja jos et nyt pysy paikoillasi ja ole hiljaa, niin minä heitin sinut mereen.

Moottori kulki keula vahdoten täy-dellä vauhdilla näkymättömissä ole-vaan mantereen rantaan kohden, joka vihdoin puolenpäivän tienoissa alkoi hienona kapeana vivana erottua hori-sonnista. Ja kun moottori oli vielä muutamain tunnin sytkytännyt samal-la vauhdilla, olivat miehet lopulta pe-riillä aallonmurtajan suojaamassa sa-tamassa.

— Nyt voit nousta maihin, sanoi Anttu Pekalle kiinnittäessään moot-torin rantaan. — Mutta muista että mitä teet, tee pian.

Pekka ei odottanut kahta käskyä ja hävisi heti rantaan päästyään Antun näkyvistä ihmisjoukoon.

Neljän päivän kuluttua Anttu pa-lasi takaisin saareen ja astui pelok-kaana ja kalpeana odottaneen Ellin luokse.

— Miksi et antanut minun mennä hänen kanssaan? kysyi Elli oudolla äänellä Antulta. — Mitä tahdot mi-nusta?

— Olisitko halusta tehnyt sen? ky-syi Anttu hetken vaihtelon jälkeen. — Jättänyt minut ja mennyt hänen kanssaan?

— En, mutta ehkä olisi parempi ollut niin, sanoi Elli hiljaisella äänel-lä. — Minulla on menneisyys, josta en kertonut sinulle ja joka ei oikeuta minua jäämään luoksesi